

DRUK NR 5

Pan
Piotr Wysocki
Przewodniczący Rady Miejskiej
w Bełchatowie

*Komisja Budżetu i Skonbu Miasta
Komisja Kultury, Edukacji i Opieki Społecznej
Komisja Pracy i Bezpieczeństwa Publicznego*
12.03.2024
H. Sześciński

URZĄD MIASTA BEŁCHATOWA
97-400 Bełchatów, ul. Kościuszki 1
tel. 44 733 51 37

KP.110.10.2024

Bełchatów, 2024-03-11

W załączeniu przekazuję sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2023.

Powyższe sprawozdanie zostanie przedstawione Radzie Miejskiej i jej Komisjom przez Panią Iwonę Nowak – Dyrektora Wydziału Spraw Społecznych.

PREZYDENT MIASTA
Czechowska
Mariola Czechowska

URZĄD MIASTA BEŁCHATOWA
Wydział Organizacyjny
Biuro Rady Miejskiej

Data wpływu 12.03.24
Znak sprawy /podpis/

**Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu
wspierania rodziny
za 2023 rok**

Bełchatów 2024

Urząd Miasta Bełchatowa

ul. Kościuszki 1 tel. +48 447 335 116
97-400 Bełchatów tel. +48 447 335 115
um@belchatow.pl www.belchatow.pl

Spis treści

Wprowadzenie	3
1. Zapewnienie rodzinom z dziećmi stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.....	4
1.1. Wsparcie finansowe i rzeczowe dla rodzin będących w trudnej sytuacji materialnej	4
1.2. Poradnictwo specjalistyczne i grupy wsparcia	6
2. Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.....	8
2.1. Praca z rodziną - wsparcie asystenta rodziny.....	8
2.2. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka - działalność placówek wsparcia dziennego.....	11
2.3. Działania profilaktyczne, edukacyjno-wychowawcze i integracyjne na rzecz rodziny	14
3. Zapewnienie dziecku pobytu w pieczy zastępczej oraz wsparcie rodziny biologicznej na rzecz powrotu dziecka	20
4. Wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży	25
4.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	25
4.2. Wzbogacanie oferty edukacyjnej - zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne	30
4.3 Organizacja czasu wolnego dla rodzin z dziećmi, w tym organizacja zajęć w ramach zimowego oraz letniego wypoczynku.....	31
5. Realizacja programów adresowanych do rodzin z dziećmi	35
6. Współpraca na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny	36
7. Profesjonalizacja działań w obszarze wspierania rodziny	38
8. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny	40
9. Wnioski	41

Wprowadzenie

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w art. 176 nakłada na gminę obowiązek tworzenia i realizacji trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny.

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Bełchatowa na lata 2022 - 2024, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/285/21 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 25 listopada 2021 r. jest odpowiedzią na potrzebę podnoszenia jakości funkcjonowania systemu wspierania rodziny oraz podejmowania zintegrowanych działań zmierzających do deinstytucjonalizacji, głównie poprzez wychowywanie dziecka w rodzinie biologicznej.

Głównym założeniem Programu jest tworzenie warunków sprzyjających wychowywaniu dziecka w środowisku rodziny biologicznej, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w procesie przywracania im zdolności do prawidłowego funkcjonowania. Podejmowane działania w 2023 r. miały na celu:

1. Zapewnienie rodzinom z dziećmi stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
2. Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.
3. Zapewnienie dziecku pobytu w pieczy zastępczej oraz wsparcie rodziny biologicznej na rzecz powrotu dziecka.
4. Wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych oraz zwiększenie ich uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.
5. Podniesienie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny oraz integracja działań podmiotów w tym obszarze.

Coroczny obowiązek sprawozdawczy z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, wynika z zapisów art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym:

„W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań”.

Niniejsze sprawozdanie ma na celu przedstawienie działań realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie wspierania rodziny w 2023 r., a także wskazanie istniejących problemów, potrzeb i dalszych kierunków działań w tym obszarze.

Przygotowany dokument sprawozdawczy ponadto zawiera informacje przekazane m.in. przez placówki oświatowe, placówki kultury, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną oraz organizacje pozarządowe w zakresie podejmowanych działań na rzecz rodziny w ramach „Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Bełchatowa na lata 2022 - 2024”.

1. Zapewnienie rodzinom z dziećmi stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego

1.1. Wsparcie finansowe i rzeczowe dla rodzin będących w trudnej sytuacji materialnej

Wachlarz działań pomocowych realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie (MOPS) można podzielić na dwa główne obszary, tj. wsparcie materialne i niematerialne. Zarówno pierwszy rodzaj jak i drugi, realizowane są na podstawie ustawy o pomocy społecznej. Świadczenia pieniężne głównie przyjmują formę zasiłków okresowych, celowych i celowych specjalnych. Najczęściej świadczona pomoc niepieniężna to praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne. Ośrodek realizuje także zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz programy rządowe, m.in.:

- zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych,
- świadczenia opiekuńcze,
- świadczenia rodzicielskie,
- świadczenia „Za życiem” ,
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2021 Plus współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD),
- Program rządowy „Posiłek w domu i szkole” na lata 2019-2023.

W roku sprawozdawczym na wsparcie rodzin z dziećmi w formie świadczeń rodzinnych (zasiłki rodzinne z dodatkami, świadczenia opiekuńcze, świadczenie rodzicielskie, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka) wraz z jednorazowym świadczeniem w ramach Programu „Za życiem” wydatkowano kwotę 13 327 868,51 zł. Wypłacono łącznie 37 309 świadczeń dla średniomiesięcznie 2 204 bełchatowskich rodzin z dziećmi.

Tabela 1. Liczba rodzin, którym udzielono w 2023 r. wsparcia finansowego w formie świadczeń alimentacyjnych.

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	195

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełchatowie za 2023 r.

Monitorowanie sytuacji rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, pozwoliło również na ograniczanie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży w tych rodzinach. W 2023 r. pomoc w tym zakresie realizowano w ramach:

- Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2021 Plus współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, w zakresie prowadzenia dla mieszkańców Miasta Bełchatowa punktu wydawania żywności, tzw. „Banku Żywności”. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie wraz ze Stowarzyszeniem Rodzin Katolickich Archidiecezji Łódzkiej oddział w Bełchatowie dystrybuował takie produkty jak: mleko, olej, powidła sliwkowe, szynka wieprzowa, cukier oraz makaron. Kwalifikację do Programu prowadzili pracownicy

socjalni MOPS w oparciu o obowiązujące przepisy. Z tej formy wsparcia skorzystało 408 rodzin z dziećmi.

- Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz środków własnych poza ww. programem. Z dożywiania skorzystało łącznie 268 dzieci. Na realizację programu „Posiłek w szkole i w domu”, w zakresie dotyczącym dożywiania dzieci w placówkach, wydatkowano ogółem 213 500,86 zł, w tym:
 - 182 613,31 zł z dotacji Wojewody,
 - 30 887,55 zł ze środków własnych gminy.

Ponadto w ramach środków własnych, poza programem, na dożywianie dzieci wydatkowano kwotę 2 045,20 zł. Bezpłatne posiłki (jeden gorący posiłek) dla dzieci i młodzieży z terenu Bełchatowa wydawane były w 36 placówkach, w tym: w 28 (17 przedszkolach, 1 żłobku, 9 szkołach, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym) - znajdujących się na terenie miasta i w 8 - spoza jego terenu.

Ponadto 820 rodzin skorzystało z pomocy w formie zasiłków celowych na zakup żywności, w tym w ramach ww. programu - 755, poza programem - 65, na łączną kwotę - 1 054 126,34 zł.

W roku sprawozdawczym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, chcąc zapewnić pewien poziom stabilizacji i poczucie bezpieczeństwa socjalnego, objął pomocą finansową oraz pracą socjalną 250 rodzin z dziećmi, znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej, w tym 98 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i prowadzenia gospodarstwa domowego. Szczególnym wsparciem w formie pracy socjalnej zostało objętych 6 rodzin wymagających ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, w których zdiagnozowano problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Ponadto 3 rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi udzielono pomocy w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych. Natomiast dla 2 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, zapewniono usługi opiekuńcze w ramach „opieki wytchnieniowej” jako czasowe odciążenie opiekunów od sprawowania nad nimi opieki. Udzielenie wsparcia w codziennych obowiązkach pozwoliło rodzicom na odpoczynek i regenerację.

W 2023r. realizowane były dodatkowe formy wsparcia rodziny w postaci dodatku energetycznego i „dodatku gazowego”- refundacji podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych.

Wnioski o wypłatę dodatku elektrycznego składać można było od dnia 1 grudnia 2022 r. do dnia 1 lutego 2023 r. Dodatek elektryczny przysługiwał odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w przypadku gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego było zasilane energią elektryczną i źródło to zostało zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków. Złożonych zostało 158 wniosków, wypłacono 140 świadczeń w łącznej wysokości 168 000,00 zł (w tym 84 świadczenia w wysokości 1 000 zł i 56 świadczeń w wysokości 1 500 zł).

Wnioski o wypłatę „dodatku gazowego” składać można od 15 lutego 2023 r. do nadal. „Dodatek gazowy” przysługuje odbiorcy paliw gazowych uprawnionemu do refundacji VAT w danym gospodarstwie domowym, wykorzystującym jako główne źródło ogrzewania urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi (tj. gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony gaz ziemny

oraz propan-butan lub inne rodzaje gazu palnego, dostarczane za pomocą sieci gazowej, a także biogaz rolniczy, niezależnie od ich przeznaczenia). Dodatkowym warunkiem była konieczność zgłoszenia źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

W 2023 r. złożono 19 wniosków, z których 7 zostało rozpatrzonych pozytywnie i wypłacono łącznie 4 047,51 zł.

Wychodząc naprzeciw rodzinom wielodzietnym, Miasto Bełchatów w 2023 r. realizowało „Bełchatowską Kartę Rodziny” oraz rządowy Program „Karta Dużej Rodziny”, które zdecydowanie ułatwiły życie codzienne i pozwalały na znaczne oszczędności w budżetach rodzin wychowujących troje lub więcej dzieci. W ubiegłym roku Bełchatowską Kartę Rodziny uzyskało 29 nowych rodzin wielodzietnych (142 osoby) i 9 rodzin wychowujących przynajmniej jedno niepełnosprawne dziecko (27 osób), natomiast Ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny - 474 nowe rodziny wielodzietne.

1.2. Poradnictwo specjalistyczne i grupy wsparcia

W celu wzmocnienia stabilności rodziny oraz uzyskania pomocy w rozwiązywaniu sytuacji problemowych, a także poprawy funkcjonowania i zmiany niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych, Miasto w 2023 r. zapewniało rodzinom zagrożonym kryzysem lub przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych dostęp do różnych form bezpłatnej pomocy specjalistycznej w zakresie konsultacji i poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego oraz w zakresie uzależnień.

W MOPS, obok specjalistów świadczących pomoc w ramach Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego, dużym wsparciem dla rodzin wieloproblemowych i znajdujących w kryzysie byli terapeuta rodziny i mediator. Dodatkowo psycholog i pedagog udzielali wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie. W 2023 r. z poradnictwa psychologicznego skorzystały 183 osoby, prawnego - 202 osoby oraz w zakresie uzależnień - 118 osób, w sumie udzielono 575 porad w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego w MOPS. Ponadto 147 rodzin skorzystało z poradnictwa rodzinnego, w tym z tytułu bezradności opiekuńczo - wychowawczej - 27 rodzin, 13 rodzin - objęto terapią rodziną, a 16 - terapią małżeńską (podane dane statystyczne uwzględniają rodziny dzieci przebywających w pieczy zastępczej). Równoległe z poradnictwem i terapią terapeuta rodzinny podejmował szereg działań mających na celu rozwój rodzin, z którymi współpracował. Dotyczyły one mediacji, kompetencji społecznych i kompetencji wychowawczych. Spotkania z terapeutą miały na celu pomóc rodzinie przezwyciężyć problemy związane z jej funkcjonowaniem, w tym problemy wychowawcze.

Osoby doświadczające przemocy ponadto mogły uczestniczyć w spotkaniach Grupy Radzenia Sobie z Przemocą „Azymut”, działającej przy MOPS w Bełchatowie. W 2023 r. z tej formy wsparcia skorzystało 16 kobiet. Grupa w sposób anonimowy i zapewniający bezpieczeństwo oferowała wsparcie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. W ramach spotkań uczestnikom pomagano m.in. odzyskać kontrolę nad własnym życiem, uwolnić się od skutków urazu spowodowanego przemocą, a także odbudować i tworzyć prawidłowe relacje międzyludzkie. Zajęcia prowadzone były przez psychologa oraz specjalistę pracy socjalnej.

Obok specjalistów skupionych przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bełchatowie, bezpłatne formy wsparcia dla rodzin niewydolnych wychowawczo, z problemem uzależnień, przemocy domowej oraz znajdujących się w kryzysie, prowadziły także organizacje pozarządowe. Zadania w obszarze pomocy dziecku i rodzinie podmioty te realizowały w ramach środków finansowych otrzymanych od Miasta. Poniższa tabela obrazuje świadczoną przez nie specjalistyczną ofertę pomocową w 2023 r.

Tabela 2. Specjalistyczna oferta pomocowa organizacji pozarządowych w 2023 r., realizowana na rzecz wsparcia rodziny

Organizacje pozarządowe realizujące specjalistyczną ofertę pomocową	Liczba porad/osób/godzin
Abstynencki Klub Wzajemnej Pomocy „Przyjaciel”	- terapia, warsztaty i konsultacje - 80 godz. - działania informacyjno - edukacyjne - 30 działań Łączna liczba osób objętych wsparciem - 120 osób
Stowarzyszenie Rodzin Katolickich - Poradnia Życia Rodzinnego	- psycholog - 430 godz. - instruktor terapii uzależnień - 377 godz. - porady pedagogiczne - 72 godz. - przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - 174 godz. - porady prawne - 272 godz. - katolicki telefon zaufania - 405 porad Łączna liczba osób objętych wsparciem - 1565
Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan”	- spotkania pierwszego kontaktu -28 godz./ 30 osób - interwencje kryzysowe - 27 godz./30 osób - grupa wsparcia dla rodzin osób uzależnionych - 80 godz./21 osób - zajęcia informacyjno - edukacyjne - 14 godz./13 osób - warsztaty umiejętności dla osób współuzależnionych - 21 godz./15 osób - poradnictwo prawne - 8 godz./4 osoby
Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii „MOST”	- konsultacje indywidualne i rodzinne - 417 godz./72 osoby - terapia indywidualna i rodzinna - 215 godz./12 osób - program socjoterapeutyczny dla dzieci i młodzieży - 36 godz./ 8 osób - spotkania w ramach profilaktyki selektywnej - 14 godz./10 osób - zajęcia informacyjno - edukacyjne - 10 godz./30 osób
Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Matki Kościoła i św. Barbary	- konsultacje psychologiczno-terapeutyczne dla małżeństw, rodzin i osób indywidualnych- 64 godz./ 26 osób

Źródło: Dane pozyskane od organizacji pozarządowych

Poradnictwo rodzinne było realizowane w 2023 r. w ramach punktów wsparcia specjalistycznego, takich jak:

- Zespół Poradnictwa Specjalistycznego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny „Karan” dla osób z problemem uzależnienia od narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych, w ramach którego odbywały się spotkania grupy wsparcia i pierwszego kontaktu, świadczone poradnictwo rodzinne i indywidualne.

- Bełchatowskie Centrum Profilaktyki i Terapii „MOST”, w ramach którego realizowano usługi terapeutyczne oraz działania edukacyjne i socjoterapeutyczne dla młodzieży eksperymentującej i problemowo używającej alkoholu, narkotyków w tym również tzw. „dopalaczy”.
- Poradnia Życia Rodzinnego i Telefon zaufania dla osób z problemami uzależnień i przemocy domowej, gdzie prowadzono wsparcie oraz specjalistyczne poradnictwo, m.in.: prawne, psychologiczne, rodzinne, pedagogiczne oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i terapii uzależnień.
- Klub abstynencki „Przyjaciel” dla rodzin i osób z problemem uzależnienia od alkoholu.
- Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Matki Kościoła i św. Barbary dla małżeństw, rodzin i osób indywidualnych.

2. Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze

2.1. Praca z rodziną - wsparcie asystenta rodziny

Rodzinie przeżywającej trudności, borykającej się z sytuacją szeroko rozumianego kryzysu udzielana jest kompleksowa pomoc służąca utrzymaniu dziecka w rodzinie. Każda rodzina przeżywająca trudności opiekuńczo-wychowawcze może skorzystać ze wsparcia asystenta rodziny. Celem tej usługi jest poprawa funkcjonowania systemu rodziny, w szczególności poprzez stworzenie optymalnych warunków służących wychowaniu dzieci oraz nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców, a także zwiększenie ich kompetencji rodzicielskich. Asystenci rodziny dokonują diagnozy, analizują możliwości rodzin do samodzielnego przetrwania sytuacji trudnych. Rodziny objęte asystenturą dotknięte są przede wszystkim trudnościami związanymi z bezradnością w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jednak problemy te często wydają się być wtórne do wielu innych. Są nimi: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność dziecka lub osoby dorosłej, uzależnienia, przemoc. Asystent w ramach współpracy z rodziną pomaga jej określić zasoby, tj. możliwości wewnętrzne i zewnętrzne, co przekłada się na skonstruowanie planu pracy i podjęcia działań ukierunkowanych na rozwiązanie trudności. Praca asystentów rodziny wpisuje się w priorytetowe działania polityki społecznej Miasta, w szczególności w zakresie wyrównywania szans osób zagrożonych i wykluczonych społecznie jako nowy model pracy środowiskowej, zapewniający utrzymanie dzieci w ich naturalnych środowiskach.

Mając na uwadze dobro rodziny i dziecka, w MOPS od września 2012 r. działa komórka organizacyjna pod nazwą Zespół asysty rodzinnej, w której pracuje trzech asystentów. Nadzór nad realizacją zadań pełni kierownik Działu Pomocy Środowiskowej. Pracownicy zespołu zatrudnieni są na podstawie umowy o pracę w zadaniowym systemie pracy. Taki system pozwala na swobodę w wyborze czasu i miejsca pracy oraz dostosowania jej do potrzeb rodziny.

Praca asystentów rodziny odbywała się w miejscu zamieszkania rodzin i poza nim, przy aktywnym współdziałaniu i współpracy pracownika socjalnego. Jej charakter był zindywidualizowany, dostosowany do potrzeb danej rodziny. Podejmowane działania przede wszystkim ukierunkowane były na utrzymaniu dzieci w ich naturalnym środowisku.

Asystenci w szczególności podejmowali działania, takie jak:

1. Pomoc w poprawie sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego (m.in. instruktaż prawidłowego sprzątnia, trening kulinarny, trening kompetencji w zakresie profilaktyki zdrowotnej i higieny, edukacja w zakresie gospodarowania budżetem domowym, edukacja w zakresie gospodarowania mediami).
2. Pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, poprawie sytuacji bytowej oraz uzyskaniu samodzielności materialnej.
3. Pomoc w rozwiązywaniu problemów psychologicznych (m.in. poprawa wzajemnej komunikacji w relacji rodzic-dziecko, trening psychoedukacyjny, trening asertywności i budowania poczucia własnej wartości, praca nad usprawnieniem porozumiewania się w drodze dialogu, wsparcie psychologiczne dla rodziców i dzieci).
4. Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi, w tym prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci (m.in. działania na rzecz integracji rodziny np. w ramach wspólnego spędzania czasu przez rodziny, wspólnego uczestnictwa w świętach rodzinnych, podtrzymywanie i zacieśnianie więzów rodzinnych, motywowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu szkolnym dziecka).
5. Wspieranie aktywności społecznej rodzin (m.in. motywowanie do czynnego udziału w społeczności lokalnej, informowanie o możliwościach i ofercie wypoczynku podczas wakacji, ferii zimowych).
6. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych dzieci i rodziców (edukacja w zakresie profilaktyki zdrowia - potrzeba wizyt lekarskich typu stomatolog, okulista itp.).
7. Motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych (informowanie o możliwości korzystania z aktywnych form przeciwdziałaniu bezrobociu, np. prace społecznie użyteczne, motywowanie do utrzymywania aktywnego kontaktu z Powiatowym Urzędem Pracy).
8. Pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej (informowanie o sposobach poszukiwania pracy, nauka pisania CV, listu motywacyjnego, zasad autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej).
9. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny.
10. Monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.
11. Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.

Mając na uwadze dobro rodziny i wychowujących się w nich dzieci oraz w oparciu o zdiagnozowane problemy rodzin, Zespół asysty rodzinnej w 2023 r. objął wsparciem 41 rodzin w tym 2 rodziny dwukrotnie objęte były wsparciem (w 2 rodzinach współpraca z asystentem zakończyła się w 2023 roku i w tym samym roku ponownie rozpoczęto współpracę z asystentem).

Charakterystykę rodzin objętych interwencją asystenta rodziny przedstawiono poniżej, w układzie tabelarycznym.

Tabela 3. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny ogółem

Kierujący	Liczba rodzin
Sąd	6
Pracownik socjalny	35
Łącznie	41

Tabela 4. Liczba nowych rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2023 r.

Kierujący	Liczba rodzin
Sąd	0
Pracownik socjalny	16
Łącznie	16

Tabela 5. Typy rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

Typ rodziny	Liczba rodzin
Rodzina pełna (w tym konkubinat)	26
Rodzina niepełna w tym:	15
– samotne matki	12
– samotni ojcowie	3
Łącznie	41

Tabela 6. Typy dysfunkcji w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny

Rodzaj dysfunkcji	Liczba rodzin
Problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi	19
Bezrobocie	15
Brak umiejętności gospodarowania budżetem domowym	18
Niepełnosprawność (dorośli - 10, dzieci - 13)	23
Alkoholizm	9
Przemoc w rodzinie	10
Uzależnienie od środków psychoaktywnych	3

Tabela 7. Liczba rodzin, w których została uruchomiona w 2023 r. procedura „Niebieskie Karty”

Procedura	Liczba rodzin
„Niebieskie Karty”	8

Tabela 8. Liczba osób pracujących w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny (stan na grudzień 2023 r.)

Osoby pracujące	Liczba osób
Umowa o pracę	25
Dorywczó	7
Łącznie	32

Tabela 9. Liczba osób zarejestrowanych w PUP w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny

Osoby zarejestrowane w PUP	Liczba osób
Z prawem do zasiłku dla bezrobotnych	1
Bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych	11
Łącznie	12

Tabela 10. Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny, w podziale na wiek

Wiek	Liczba dzieci
0-6 lat	36
7-13 lat	29
14-18 lat	14
Łącznie	79

Tabela 11. Okres współpracy z rodzinami objętymi opieką asystenta rodziny

Okres współpracy	Liczba rodzin
do 3 miesięcy	10
od 4 miesięcy do 1 roku	8
powyżej 1 roku	23
Łącznie	41
Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną w 2023 r. - 17 miesięcy.	

Tabela 12. Liczba rodzin, z którymi zakończono współpracę w 2023 r.

Powód zakończonej współpracy	Liczba rodzin
Osiągnięcie założonych celów	4
Zakończenie współpracy przez rodzinę	3
Zmiana miejsca zamieszkania (rezygnacja rodziny)	3
Brak efektów współpracy (np. odebranie dziecka, umieszczenie rodziców w zakładzie karnym, itp.)	1
Łącznie	11

Tabela 13. Liczba osób uzależnionych od narkotyków lub dopalaczy w rodzinach objętych wsparciem asystenta

Rodzaj uzależnienia	Liczba osób
Narkotyki, dopalacze	3

2.2. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka - działalność placówek wsparcia dziennego

Jedną z form pomocy dzieciom i młodzieży wychowującym się w rodzinach, w których brakuje umiejętności tworzenia właściwych wzorców życia rodzinnego, właściwych wzorów komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa jest możliwość udziału w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego.

W placówkach tych realizowane są różnego rodzaju programy profilaktyczne i socjoterapeutyczne w zakresie profilaktyki uzależnień, wzmacniania asertywności, radzenia sobie z agresją i rozwiązywania konfliktów, kształtowania silnej osobowości, przeciwdziałania zagrożeniom związanym z korzystaniem z internetu itp. Ważnym elementem działań prowadzonych w placówkach są także zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz pomoc w odrabianiu zadań domowych i nauce własnej.

Ponadto dzieci i młodzież mają możliwość korzystania z wyjazdów w czasie wolnym od nauki wyjść do kina, zajęć tematycznych, sportowo - rekreacyjnych, dożywania. Wszystkie te działania dają dzieciom zagrożonym niedostosowaniem społecznym możliwość zaspokajania potrzeb socjalnych oraz rozwiązywania problemów natury psychicznej dzięki współpracy z doświadczonymi w kontaktach z młodzieżą profesjonalistami (pedagogów, psychologów, logopedów itp.).

W 2023 r. na terenie Bełchatowa funkcjonowały 4 placówki wsparcia dziennego, świadczące pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w opiece i wychowaniu dziecka. Świetlica Socjoterapeutyczna „Ster” oraz Świetlica Środowiskowa „Promyk” - to podmioty funkcjonujące w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełchatowie, pozostałe dwie placówki, tj. Świetlica Środowiskowa „Arka” oraz Świetlica Środowiskowa „Przystań” prowadzone są przez organizacje pozarządowe. Działalność trzech pierwszych placówek sfinansowana została ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, natomiast tej ostatniej m.in. ze środków unijnych.

W 2023 r. Świetlica Socjoterapeutyczna „Ster” (ul. Okrzei 1a) i Świetlica Środowiskowa „Promyk” (ul. Żeromskiego 2) objęły wsparciem 79 dzieci w wieku od 6 do 15 lat, w tym:

- Świetlica Socjoterapeutyczna „Ster” - 53 dzieci,
- Świetlica Środowiskowa „Promyk” - 26 dzieci.

Placówki te zapewniają pomoc i wsparcie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej ze względu na: niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę, ubóstwo, sieroctwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych, wielodzietnych oraz ze względu na alkoholizm i inne uzależnienia, dysfunkcje w pełnieniu ról rodzicielskich, przemoc.

Działania przez nie podejmowane opierały się na realizacji zadań regulaminowych, w szczególności:

- organizacji opieki i wychowania, w tym przede wszystkim pomoc dzieciom w nauce, ukierunkowaną na eliminowanie zaniedbań dydaktycznych, fobii szkolnej, zmniejszanie deficytów edukacyjno-rozwojowych, zaburzeń społecznych i zachowania,
- prowadzeniu zajęć edukacyjnych, plastycznych, teatralnych, socjoterapeutycznych, sportowo-rekreacyjnych, konkursów edukacyjnych, zajęć profilaktycznych rozwijających kluczowe kompetencje społeczno-emocjonalne oraz w obszarze eliminowania, m.in. cyberprzemocy,
- realizowaniu programów związanych z ogólnokrajowymi kampaniami promującymi zdrowy i bezpieczny styl życia,
- prowadzeniu zajęć o charakterze kulturalno-oświatowym, rozwijającym szacunek do tradycji oraz umiejętności budowania i podtrzymywania prawidłowych relacji.

Ponadto w obu placówkach świadczone pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz logopedyczną w ramach Zespołu ds. Wsparcia Dziecka. Pomocą objęto 23 podopiecznych, co przełożyło się na poprawę funkcjonowania 18 dzieci.

W ramach prowadzonych działań w Świetlicy Socjoterapeutycznej „Ster” zorganizowano również:

- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne i rozwojowe prowadzone przez pedagoga i logopedę - łącznie 160 godz.,
- terapię zaburzeń prowadzoną przez psychologa - łącznie 100 godz.,

a w Świetlicy Środowiskowej „Promyk” - terapię zaburzeń prowadzoną przez psychologa i logopedę - łącznie 40 godz. Zarówno jedna, jak i druga placówka zapewniła dzieciom wyżywienie w postaci podwieczorków oraz paczki świąteczne.

Obie świetlice również wzięły udział w przedsięwzięciach pn. Bełchatowskie Dni Rodziny oraz Osiedlowe Lato w Mieście, w ramach którego placówki przygotowały wiele atrakcji, m.in.: malowanie buziek, zabawy w basenie z piłkami oraz zajęcia sensoryczne, poprzez które dzieci poznawały świat za pomocą zmysłów. Ponadto dostępni byli asystenci rodziny, udzielający informacji na temat różnych form wspierania rodziny.

Świetlica Środowiskowa „Arka” zlokalizowana na os. 1 Maja 4A, prowadzona jest przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Łódzkiej Oddział w Bełchatowie. W 2023 r. zapewniła wsparcie 20 dzieciom. Działania prowadzone przez placówkę miały przede wszystkim charakter opiekuńczo-wychowawczy, zajęcia nakierowane były zwłaszcza na wyrównywanie braków edukacyjnych poprzez pomoc w odrabianiu lekcji, na realizację przedsięwzięć profilaktycznych, głównie w zakresie edukacji antyalkoholowej oraz antynarkotykowej, a także na rozwijanie umiejętności uczestników świetlicy poprzez realizację zajęć plastycznych, muzycznych oraz sportowych. Oprócz pracy z dzieckiem, podejmowane były także działania mające na celu pomoc rodzinom podopiecznych świetlicy w rozwiązywaniu szeregu problemów, a w razie potrzeby, zachęcano rodziców i dzieci do skorzystania z pomocy specjalisty. W trakcie pobytu w placówce dzieci miały zapewnione dożywianie. W trakcie ferii i wakacji (lipiec) placówka prowadziła dyżur opiekuńczo-wychowawczy.

Świetlica Środowiskowa „Przystań” funkcjonująca przy ul. Hubala 2, prowadzona jest przez Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych PRZYSTAŃ. Placówkę utworzono w 2018 r. w ramach projektu pn. „Centrum Usług Społecznych dla powiatu bełchatowskiego” w ramach Osi priorytetowej IX Włączenie społeczne, Poddziałanie 2.1 Usługi społeczne i zdrowotne Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego. Od 1 maja 2020 r. funkcjonuje w ramach projektu „Centrum Usług Środowiskowych dla powiatu bełchatowskiego”. W okresie od listopada do grudnia 2023 r. prowadzony był projekt „Opieka i terapia dla dzieci i młodzieży znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej” finansowany ze środków Urzędu Miasta Bełchatowa. W roku sprawozdawczym placówka zapewniła opiekę 96 dzieciom. Prowadzone działania przede wszystkim miały na celu zapewnienie uczestnikom zajęć opieki wychowawczej i dydaktycznej oraz oddziaływań profilaktycznych i terapeutycznych. Dzieci skorzystały ze wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego

oraz opiekuńczego. Zajęcia oferowane w ramach pomocy wspomagały rozwój psychofizyczny podopiecznych, podnosiły efektywność uczenia się poprzez korygowanie odchyleń od normy, wyrównywały i kompensowały braki w opanowaniu podstawowych umiejętności życiowych oraz eliminowały przyczyny i przejawy zaburzeń, w tym zaburzeń zachowania. Uczestnicy mieli zapewnione wyżywienie. Zorganizowano zajęcia wakacyjne oraz ferie zimowe. Celem podejmowanych działań był także rozwój kompetencji społecznych, komunikacyjnych oraz samoobsługowych. W ramach zajęć świetlicowych uczestnicy rozwijali kompetencje z zakresu języka polskiego, obywatelskie, ekspresji kulturalnej oraz informatyczne.

Poniżej przedstawiono w formie tabelarycznej informację dotyczącą dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego, których rodziny zostały objęte wsparciem asystenta w 2023 r.

Tabela 14. Liczba dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, uczęszczających do placówek wsparcia dziennego

Placówka wsparcia dziennego	Liczba dzieci z rodzin wspartych asystenturą
Świetlica Socjoterapeutyczna „Ster”	14
Świetlica Środowiskowa „Promyk”	3
Świetlica Środowiskowa „Arka”	0
Łącznie	17

Placówki wsparcia dziennego funkcjonujące na terenie Miasta Bełchatowa, to istotne ogniwo w systemie wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Działania placówek mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Poprzez realizację zajęć socjoterapeutycznych, terapeutycznych, korekcyjnych, kompensacyjnych, zagospodarowanie dzieciom czasu wolnego, organizowanie wypoczynku w ramach wakacji czy ferii zimowych, a także integrowanie rodzin przy okazji spotkań okolicznościowych, placówki wsparcia dziennego kształtują prawidłowe role społeczne członków rodzin niewydolnych wychowawczo.

2.3. Działania profilaktyczne, edukacyjno-wychowawcze i integracyjne na rzecz rodziny

Mając na uwadze wzmocnienie rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, podjęto w 2023 r. szereg działań profilaktycznych, edukacyjno-wychowawczych i integracyjnych. Ich głównym celem było m.in. zminimalizowanie zachowań ryzykownych, zwiększenie świadomości w zakresie skutków uzależnień, zapobieganie rozwojowi ukształtowanych, destrukcyjnych wzorców wychowawczych oraz kształtowaniu nowych, prawidłowych umiejętności, dających możliwość dostrzeżenia i interpretacji potrzeb dzieci oraz ich adekwatnego zaspokajania, budowanie kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży oraz wzmocnienie więzi rodzinnych.

Rodzice uczestniczący w zajęciach dotyczących doskonalenia kompetencji rodzicielskich, w sposób aktywny mogli rozwijać właściwe postawy wychowawcze w zakresie: efektywnej komunikacji z dzieckiem, rozpoznawania potrzeb dziecka i emocji oraz właściwego reagowania na nie, wyznaczania granic, podejmowania współpracy z dzieckiem, a także poszukiwania właściwych sposobów motywowania

dziecka i odkrywania jego potencjału. Z kolei zajęcia rozwijające kompetencje psychospołeczne dzieci i młodzieży dotyczyły: efektywnego porozumiewania się bez względu na różnice, kreatywności, elastyczności, współpracy w grupie, aktywności związanej z przeciwdziałaniem dyskryminacji, podejmowania trafnych decyzji, osiągania celów, rozwiązywania problemów, argumentowania własnych racji, tworzenia klimatu empatii i zaufania, zarządzania emocjami na poziomie zachowań, budowania postaw związanych z otwartością na współpracę, uzewnętrznieniem norm moralnych, asertywnością, akceptacją i poszanowaniem innych ludzi, a także gotowością do pokonywania uprzedzeń. Na terenie miejskich szkół także zrealizowano szereg przedsięwzięć profilaktycznych w zakresie uzależnień. Realizowano je w ramach tzw. profilaktyki uniwersalnej, co oznacza, że były adresowane do całej populacji dzieci i młodzieży szkolnej, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania np. problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających czy też innych środków psychoaktywnych, problemów dotyczących nadużywania urządzeń elektronicznych, internetu lub przejawiających innego rodzaju dysfunkcje. Działania miały najczęściej formę edukacyjnych spotkań tematycznych bądź zajęć warsztatowych.

Poniżej prezentowana tabela przedstawia podjęte działania profilaktyczne i edukacyjno-wychowawcze zrealizowane w 2023 r. na rzecz dziecka i środowiska rodzinnego.

Tabela 15. Działania profilaktyczne i edukacyjno-wychowawcze realizowane w 2023 r. na rzecz dziecka i środowiska rodzinnego

Podmioty działające na rzecz rodziny	Działania
MOPS	• zajęcia z pedagogiem dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi - 8 h/5 osób- działanie zrealizowano w ramach zadania pn. „Wsparcie dla rodzin w kryzysie”• działania realizowane w ramach projektu partnerskiego PCK-a i MOPS-u pt. „Integracja bez granic”, w którym udział wzięli rodzice wraz z dziećmi łącznie 40 osób: 20 obywateli Ukrainy oraz 20 obywateli Polski.• projekt socjalny pn. „Dobra komunikacja! Pozytywna relacja!”- 11 dzieci
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	• spotkania podnoszące rodzicielskie kompetencje psychoedukacyjne: „Przeciwdziałanie depresji - Konferencja Ratujemy radość”- 140 osób, „Dziecko z autyzmem” - 2 osoby, „Wpływ rozwojowych zaburzeń koordynacji na aktywności dzieci w przedszkolu w kontekście SI”- 14 osób, „Nauczyciel, rodzic i uczeń dyslektyczny w świecie cyfrowym”- 11 osób, „Poradnik logopedyczny - motywowanie dziecka” - 4 osoby• kompetencje rodzicielskie - 20 osób
Przedszkola	
Przedszkole Samorządowe Nr 1	• kształtowanie prawidłowych kompetencji rodzicielskich w ramach pedagogizacji rodziców podczas spotkań indywidualnych oraz warsztatów umiejętności wychowawczych pn. „Porozmawiajmy o adaptacji i samodzielności najmłodszych” - 38 osób• trening umiejętności społecznych - 138 dzieci• kształtowanie kompetencji psychospołecznych dzieci - „Czyste powietrze wokół nas” - 47 dzieci, „Sieciaki” oraz „Emocja” - 72 dzieci• program profilaktyki „Rodzic partnerem nauczyciela”

Przedszkole Samorządowe Nr 2	• podnoszenie kompetencji psychospołecznych dzieci w ramach cyklicznych warsztatów z pracownikiem Straży Miejskiej - 271 dzieci oraz spotkań z policjantami z KPP - 247 dzieci• program edukacyjny pn. „Jestem bezpieczny” autorstwa M. Gabrysiak oraz w ramach programu z zakresu rozwijania kompetencji społeczno-emocjonalnych „W świecie emocji” - 247 dzieci• trening umiejętności społecznych - 8 dzieci
Przedszkole Samorządowe Nr 3	• zajęcia w zakresie kształtowania kompetencji psychospołecznych dzieci poprzez Trening Umiejętności Społecznych „Nasza Gromadka”, terapię behawioralną i psychologiczną• cykl spotkań profilaktycznych o różnej tematyce społecznej organizowany w ramach współpracy ze Strażą Miejską• akcje profilaktyczne dla wszystkich podnoszące kompetencje psychospołeczne dzieci: „Międzynarodowy Dzień Kropki”, „Dzień Piżamy”, „Dni Świadomego Autyzmu”, „Wyjątkowa skarpetka”, „Dzień Królowania”, „Dzień Osób z Niepełnosprawnościami”
Przedszkole Samorządowe Nr 4	• spotkania podnoszące kompetencje psychospołeczne - 10 dzieci
Przedszkole Samorządowe nr 5	• cykl spotkań podnoszących kompetencje psychospołeczne dzieci - warsztaty z pracownikiem Straży Miejskiej z zakresu bezpieczeństwa - 125 dzieci• program edukacji czytelniczej „Poczytajmy razem”, „Higiena to ważna sprawa - dobrego zdrowia podstawa”, „Świat pod lupą” - 125 dzieci
Przedszkole Samorządowe nr 6	• spotkania w zakresie kształtowania prawidłowych kompetencji rodzicielskich pt. „Jak mądrze wychować swoje dzieci”- 20 osób• warsztaty podnoszące kompetencje psychospołeczne dla dzieci „Wzmacnianie poczucia własnej wartości” - 50 dzieci, zajęcia na temat agresji - 200 dzieci, zajęcia na temat emocji - 50 dzieci
Przedszkole Samorządowe nr 7	• cykl spotkań podnoszących kompetencje społeczno-emocjonalne dzieci oraz w ramach projektu „Magiczna moc bajek” - 150 dzieci• cykl spotkań na rzecz świadomego planowania rodziny pn.: „Co każdy rodzic wiedzieć powinien?”, „Mamo, Tato ja nie płaczę”, „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, „Czyste powietrze wokół nas” - 300 osób
Przedszkole Samorządowe nr 8	• zajęcia profilaktyczne wspierające kompetencje rodzicielskie - „Zobacz jaki jestem”, „Rozwijanie wyobraźni przestrzennej i procesów spostrzegania dzieci w wieku przedszkolnym”, „Rozbudzanie potrzeb prozdrowotnych, proekologicznych oraz zdrowego stylu życia dla przedszkola i rodziny dziecka”, „Rodzic partnerem przedszkola”, „Ja i moja przyszłość” „Rodzina pierwszym nauczycielem dziecka - poszerzenie działań wspierających wychowawczą rolę rodziny” -100 dzieci,• cykl spotkań podnoszących kompetencje psychospołeczne dzieci: - „Sposoby radzenia sobie ze złością”, „Nasze emocje”, spotkanie z ratownikiem wodnym, policjantem, bibliotekarzem, instruktorem AIKIDO, ze strażakami - po 98 dzieci w każdym projekcie- „Gdzie mieszkają emocje”, „Jestem radosny, jestem zły. Świat emocji przedszkolaka” - 50 dzieci

	akcje profilaktyczne oraz edukacyjno-wychowawcze m.in.: „Piękna nasza Polska cała” - 50 dzieci, „Zdrowo i Sportowo” - 98 dzieci, „Przyjacielem bądź”, „W drogę z przyjacielem”, „Przyjaciel (Nie)Potrzebnej Książki” - 98 dzieci, „Mała Fabryka Eksperymentów” - po 50 dzieci w każdym projekcie
Przedszkole Samorządowe nr 9	• kształtowania prawidłowych kompetencji rodzicielskich na zebraniach pod hasłami „Bezpieczeństwo dzieci” - 27 osób, „Emocje naszych dzieci - złość i agresja w wieku przedszkolnym” - 13 osób, „Zasób mowy dziecka 4-letniego” - 13 osób, „Co potrafi 4-latek” - 21 osób, „Dlaczego trzeba czytać dzieciom” - 13 osób, „Zdrowie i bezpieczeństwo dziecka w przedszkolu” - 13 osób, „Adaptacja dziecka 3-letniego w przedszkolu” - 11 osób - ok. 110 rodziców• zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne - 12 dzieci• programy edukacyjne: „Magiczna moc bajek”- 105 dzieci, „Z kotem Amadeuszem przez świat wartości i emocji”- 22 dzieci, „Miś Bajkuś w krainie Bajkoterapii”- 18 dzieci• akcje profilaktyczne oraz edukacyjno-wychowawcze m.in.: „BohaterOn”, „Sprzątanie świata”, „Piękna nasza Polska cała”, „Gramy zmysłami”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, „Dotknij, zobacz, poczyj”
Szkoły	
Szkoła Podstawowa nr 1	• kształtowanie kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży oraz realizacja programów profilaktycznych: - „Bawię się i odpoczywam”- „Funkcjonowanie dziecka ze spektrum autyzmu w szkole masowej”, „Abstynencik”, „Spójrz Inaczej”, „Żyję zdrowo na sportowo”• inne działania na rzecz kształtowania kompetencji psychospołecznych dzieci: - zajęcia z Treningu Umiejętności Społecznych - 20 uczniów- zajęcia socjoterapeutyczne - 58 uczniów- warsztaty terapeutyczne dotyczące kształtowania prawidłowych relacji z rówieśnikami oraz radzenia sobie z emocjami - 254 uczniów
Szkoła Podstawowa nr 3	• kształtowanie prawidłowych kompetencji rodzicielskich w ramach przedmiotu - Wychowanie do życia w rodzinie - 241 uczestników, „Dopalaczom mówimy STOP”• spotkanie profilaktyczne z przedstawicielem Straży Miejskiej - 694 uczniów oraz z funkcjonariuszami KPP - 269 uczniów• zajęcia w zakresie profilaktyki: „Między nami kobietkami” - 50 dziewcząt
Szkoła Podstawowa nr 4	• zajęcia dotyczące planowania rodziny i kształtowania prawidłowych kompetencji rodzicielskich - przedsięwzięcie psychoedukacyjne w oparciu o programy nauczania wychowania do życia w rodzinie dla klas IV-VIII „Wędruje ku dorosłości”• zajęcia usprawniające kompetencje emocjonalno-społeczne - 48 uczniów
Szkoła Podstawowa nr 5	• zajęcia dotyczące świadomego planowania rodziny - 110 uczniów• zajęcia wychowawczo-profilaktyczne: „Przemoc, jej rodzaje i konsekwencje” - 36 uczniów, „Poznajemy nasze emocje” - 65 uczniów, „Godność człowieka - wartość i szacunek dla samego siebie” - 35 uczniów, „Emocje, sytuacje kryzysowe” - spotkanie z lekarzem psychiatrą - 46 uczniów, „Jak radzić sobie z trudnymi emocjami” - 54 uczniów

	• podnoszenia kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży: - spektakle profilaktyczne 238 uczniów
Szkoła Podstawowa nr 8	• zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalne, społeczno-emocjonalne w ramach zadań: „Lubimy być razem niż sami z komputerem” „W krainie emocji - od złości do radości” „Oswojeni z emocjami”, „Czuję się bezpiecznie”, „Razem nam lepiej - lubimy być ze sobą” , „STOP uzależnieniom - start promocji zdrowia”• kształtowanie prawidłowych kompetencji rodzicielskich w ramach spotkań rodziców z pedagogami i psychologiem, szkolenia on-line: Sytuacje trudne wychowawczo - co rodzice mogą zrobić, a czego robić nie powinni?”, „Nie- z miłości czyli jak stawiać granice, by wspierać rozwój dziecka” - po 700 osób• akcje profilaktyczne dla wszystkich uczniów szkoły (620 osób) podnoszące kompetencje psychospołeczne dzieci i młodzieży tj.: „Pełni Mocy bez Przemocy” - 600 osób, „Rozdajemy gesty życzliwości” - 620 osób, „Międzynarodowy Dzień Konwencji o Prawach Dziecka” - 400 uczniów, „Europejski Tydzień Autyzmu” oraz „Między Narodowy Dzień Osób z Niepełnosprawnościami” - 500 uczniów, „Międzynarodowy Dzień Mediacji” - 300 uczniów• spotkania profilaktyczne z przedstawicielami: policji - 20 uczniów, prawnikiem - 40 uczniów, mediatorem sądowym - 160 uczniów oraz Straży Miejskiej - 700 uczniów
Szkoła Podstawowa nr 9	• zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne - 52 uczniów• programy profilaktyki uzależnień: „Mam wybór”, „Edukacja antyalkoholowa” - 125 uczniów, „Maciejka” - 300 uczniów w ramach których kształtowano kompetencje psychospołeczne dzieci i młodzieży• kształtowanie prawidłowych kompetencji rodzicielskich: zebrania z rodzicami - prelekcje i referaty m.in.: „Rola rodziny w procesie wychowania dziecka”, „Jak pomóc dziecku w nauce”, „Jak mądrze wspierać dziecko”, „Muzyka w życiu młodych ludzi. Czego słuchają nasze dzieci?”, „Przyjazny i bezpieczny powrót do szkoły- wskazówki dla rodziców”, „Rola aktywności fizycznej w rozwoju młodego człowieka”, „Poczucie bezpieczeństwa ucznia w środowisku szkolnym”, „Prawa i obowiązki uczniów i rodziców w szkole. Odpowiedzialność nauczycieli.”• akcje profilaktyczne dla wszystkich uczniów szkoły podnoszące kompetencje psychospołeczne dzieci i młodzieży: „Alkoholizm jest chorobą” - plansze edukacyjne, „Przemoc domowa i alkohol”, „Pomarańczowa linia”, „Życie wolne od przemocy”, „Wielka ucieczka” - 125 uczniów, „Agresji mówimy STOP” - 65 uczniów, „Edukacja antyalkoholowa” - 65 uczniów

Szkoła Podstawowa nr 12	• kształtowanie prawidłowych kompetencji rodzicielskich w postaci pedagogizacji rodziców na temat: „Nadopiekuńczość jest przemocą” - ok. 500 osób, „Jak rozpoznać, czy dziecko sięga po środki psychoaktywne i niebezpieczne?” - 120 osób, „Fonoholizm oraz uzależnienia od gier komputerowych” - 20 osób, „Pozytywne i negatywne postawy rodzicielskie - ich wpływ na rozwój i zachowanie dzieci” - 31 osób, „Wpływ tematyki oglądanych filmów i przekazów internetowych na rozwój i zachowanie dziecka” - 25 osób, „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży” - prezentacja multimedialna dla 45 osób, „Hejt - zasady funkcjonowania w sieci” - 120 osób oraz udział w Kampanii „Dopalczom STOP - wybieramy zdrowie” - 120 osób, „Nić porozumienia”- 48 osób• działania podejmowane w ramach zajęć wychowania do życia w rodzinie - 14 uczniów• działania podnoszące kompetencje psychospołeczne dzieci i młodzieży w ramach zajęć, takich jak: „Agresja. Jak sobie z nią radzić ?” - 43 uczniów, uroczystość szkolna z okazji Dnia Tolerancji - 590 uczniów, Dzień Życzliwości i Uśmiechu - 588 uczniów, „Szanuje Ciebie i siebie” - lekcje wychowawcze dla około 50 uczniów, warsztaty - „Łódź ratunkowa”- 53 uczniów oraz „Cyrk, czyli o presji grupy” - 38 uczniów, „Szanuję Ciebie i siebie”, „Czarowanie złości” - 73 uczniów, „Zdrowe i bezpieczne ferie zimowe”, „Bezpieczne wakacje”- ok. 560 uczniów, „Mówię NIE” - 4 uczniów, „Nić porozumienia” - 48 uczestników, „Odpowiedzialność prawna osób nieletnich, cyberprzemoc, hejt, uzależnienia” - 35 uczniów, spotkania z przedstawicielami policji - 538 uczniów, Straży Miejskiej - 168 uczniów, Akcja „Włącz aktywność” - ok. 570 uczniów oraz spektakle profilaktyczne teatru „Kurtyna” - 598 uczniów• programy profilaktyki uzależnień: „Sobą być, bez natógów żyć” - 315 uczniów, „Mówię nie”, „Dobry wybór dobre życie”, „Sobą być, bez natógów żyć”, „Mój plan profilaktyczny: 1-pozytywnie myślę, 2-podejmuję wysiłek, 3-pokonuję słabości”, konkurs profilaktyczny oraz „Rozsądni i bezpieczni”
Szkoła Podstawowa nr 13	• kształtowanie kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży - działania w zakresie profilaktyki uzależnień: - warsztaty „Instrukcja dla niepokonanych” oraz „Jesteś królem zamku”- prelekcje Sędzi Anny Marii Wesółowskiej• cykl spotkań profilaktycznych o różnej tematyce społecznej organizowany w ramach współpracy ze Strażą Miejską• program profilaktyki „Spójrz inaczej”
III Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza	• kształtowanie prawidłowych kompetencji rodzicielskich w ramach warsztatów „Rola rodziny i budowanie relacji z nastolatkiem” oraz „Motywacja - aspiracja własnego dziecka” - 28 rodziców• działania w zakresie profilaktyki uzależnień: „Mądre głowy”, „Uwierzmy w siebie”, „Chrońmy młodość”, „Ars, czyli jak dbać o mitość”. Działaniami objęto łącznie 560 osób

Źródło: Dane pozyskane od podmiotów realizujących zadania na rzecz wspierania rodziny

Mając na uwadze wzmocnienie więzi rodzinnych, zrealizowano w 2023 r. szereg działań na rzecz integracji rodziny oraz promujących wartość rodziny.

Przedsięwzięcia podejmowane przez MOPS, organizacje pozarządowe oraz miejskie placówki oświatowe w obszarze integracji rodziny miały charakter spotkań okolicznościowych, dotyczących m.in. uroczystości świątecznych, upamiętniania Dnia Babci i Dziadka, Dnia Matki, Dnia Ojca, oraz różnych wydarzeń rodzinnych, np.: rodzinne konkursy plastyczne czy fotograficzne, imprezy sportowe, których uczestnikami byli rodzice i dzieci, rodzinne wycieczki, koncerty, rodzinne przedstawienia teatralne, Dzień Patrona Miasta Bełchatowa św. Jana Pawła II oraz Dni Rodziny, Orszak Trzech Króli, Marsz dla Życia i Rodziny, Przegląd Piosenki Patriotycznej „Moja Ojczyzna” oraz Koncert Kolęd i Pastoralek, pikniki rodzinne itp. Wydarzenia odbyły się pod różnymi hasłami typu: „Małe gwiazdy”, „Mikołajkowe śpiewanie”, „Ścieżka sensoryczna”, „Marzanna”, „Gruszka - pietruszka, rymy logopedyczne”, „Kuchnie Świata”, „Koszyk Pani Jesieni”, „Święty Mikołaj moimi oczami”, „Jak w bajce”, „Ozdoba bożonarodzeniowa”, „Moja Ojczyzna”, „Mikołajkowe śpiewanie”, „Uściski dla Babci i Dziadka”, „Kochamy Was Mamo i Tato”, „Noworoczne kolędowanie”, „Czekoladka, herbatka i kawka dla Babci i Dziadka”, „Krasnale, skrzaty w baśniach, bajkach i wierszach”, „Bełchatów - moje miejsce na ziemi”, „Moja Rodzina”, „Z mamą i tatą w pracy”, „Czas na rodzinne czytanie”.

Miejskie placówki oświatowe również zorganizowały wiele inicjatyw na rzecz integracji rodziny ze społecznością lokalną, m.in. takie jak: w ramach akcji charytatywnych: „Razem pomagamy Tymkowi”, „Kasztany dla Krzysia”, „I Ty możesz zostać Św. Mikołajem”, „Herbata dla Seniora”, „Prezent od serca”, „Wielka zbiórka dla zwierząt”, „Zbieramy nakrętki dla Patryka”, „Herbatka dla Babci i Dziadka”, „rodzice przekazują - dzieci zyskują”. Ponadto w omawianych obszarach zostały przygotowane tematyczne pikniki, festyny oraz jarmarki.

Łącznie zorganizowano i zrealizowano 392 inicjatywy w przedmiocie zagadnienia.

3. Zapewnienie dziecku pobytu w pieczy zastępczej oraz wsparcie rodziny biologicznej na rzecz powrotu dziecka

W 2023 r. pracę z rodziną także prowadzono w przypadku czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W rodzinie, w której doszło do kryzysu w efekcie którego nastąpiło umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, prowadzone były działania o charakterze interdyscyplinarnej pomocy i intensywnej pracy z rodziną w celu przezwyciężania trudności i możliwości powrotu dziecka do rodziny. W ramach obowiązków zawodowych asystenci opracowywali i realizowali plany pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, z uwagi na konieczność skoordynowania działań z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. Pracownicy MOPS sporządzili 64 opinie na temat sytuacji rodziców biologicznych dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Natomiast pracownicy PCPR podejmowali współpracę z asystentami rodziny na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej poprzez spotkania, zespoły i konsultacje. Poniższej przedstawiono dane statystyczne dotyczące dzieci przebywających w pieczy zastępczej i ich rodzin oraz dzieci umieszczonych w pieczy w 2023 r.

Tabela 16. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej i ich rodzin z terenu Bełchatowa

Kategoria	Dane liczbowe
Dzieci przebywające w pieczy zastępczej	90
Rodziny biologiczne, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej	63

Tabela 17. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2023 r.

Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci
Rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1
Rodzina zastępcza spokrewniona	3
Rodzina zastępcza niezawodowa	1
Dom Dziecka	4
Ośrodek Interwencyjno - Socjalizacyjny (OIS)	2
Łącznie	11

Praca z rodziną dysfunkcyjną należy do trudnych i niezwykle odpowiedzialnych działań podejmowanych wobec rodziny. Każda, nawet najmniejsza zmiana postaw i zachowań członków rodzin objętych wsparciem, to dla osób profesjonalnie z nią współpracujących wielki sukces. W 2023 r. z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych powróciło 4 dzieci, w tym 2 do rodzin objętych wsparciem asystentów rodzin. Jednocześnie, pomimo, że w dwóch kolejnych rodzinach nie udało się zatrzymać dzieci i trafiły one do pieczy zastępczej (po 1 dziecku z rodziny), pozytywnym wydaje się fakt, że rodziny te kontynuowały współpracę z asystentem rodziny.

Należy również podkreślić, iż w ramach systematycznej współpracy asystentów rodzin z rodzinami biologicznymi:

- 2 rodziny podjęły terapię indywidualną dla osób uzależnionych, w tym 1 rodzina, w której dzieci były umieszczone w pieczy zastępczej,
- 1 rodzina podjęła działania edukacyjne w formie warsztatów w zakresie podnoszenia kompetencji wychowawczych,
- 21 rodzin skorzystało z pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego, terapii rodzinnej lub małżeńskiej, spotkań ze specjalistą ds. pracy z osobami stosującymi przemoc.

Zgodnie z art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu w rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej. Obowiązek dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r. W przypadku umieszczania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, gmina przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie - w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej gmina przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% - w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej

średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W 2023 r. Miasto współfinansowało koszt pobytu 94 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, zarówno rodzinnej, jak i tej instytucjonalnej. Poniżej wskazano szczegółowo dane w przedmiotowym zakresie.

Tabela 18. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które miasto zobowiązane było do współfinansowania kosztów pobytu

Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci
Rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	9
Rodzina zastępcza spokrewniona	55
Rodzina zastępcza niezawodowa	8
Rodzina zastępcza zawodowa	1
Ośrodek interwencyjno-socjalizacyjny (OIS)	7
Dom dziecka	11
Zakład opiekuńczo-leczniczy	3
Placówka opiekuńczo - terapeutyczna	2
Rodzinny Dom Dziecka	3
Łącznie	99

W tabeli uwzględniono 5 dzieci zmieniających placówkę w trakcie 2023 r.

Tabela 19. Liczba form pieczy zastępczej, w których współfinansowano koszty pobytu dzieci

Forma pieczy zastępczej	Liczba współfinansowanych form pieczy zastępczej
Rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	6
Rodzina zastępcza spokrewniona	44
Rodzina zastępcza niezawodowa	5
Rodzina zastępcza zawodowa	1
Ośrodek interwencyjno-socjalizacyjny (OIS)	1
Dom dziecka	1
Zakład opiekuńczo-leczniczy	2
Placówka opiekuńczo-terapeutyczna	1
Rodzinny Dom Dziecka	1
Łącznie	62

Wysokość środków poniesionych przez Miasto w zakresie współfinansowania pobytu dzieci z terenu miasta w pieczy zastępczej w 2023 r. wyniosła 966 931,24 zł. W stosunku do 2022 r. wydatki te wzrosły o ponad 50%. Poniżej szczegółowy katalog kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Tabela 21. Koszty współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej

Koszty pobytu	Kwota (PLN)
9 dzieci w rodzinie zastępczej zawodowej - pogotowiu rodzinnym	28 495,79
1 dziecko w rodzinie zastępczej zawodowej	7 636,28
8 dzieci w rodzinie zastępczej niezawodowej	46 046,42
55 dzieci w rodzinie zastępczej spokrewnionej	209 428,75
3 dzieci w rodzinnym domu dziecka	1 592,37
11 dzieci w domu dziecka	185 196,76
3 dzieci w zakładzie opiekuńczo-leczniczym	49 330,08
7 dzieci w ośrodku interwencyjno-socjalizacyjnym (OIS)	183 009,21
2 dziecko w placówce opiekuńczo - terapeutycznej	97 582,60
Inne koszty związane z pobytem dziecka w pieczy zastępczej	Kwota (PLN)
na wynagrodzenie dla 6 rodzin zastępczych	65 453,67
utrzymanie dziecka niepełnosprawnego (8 dzieci)	8 278,35
na wynagrodzenie z tytułu przebywania 1 dziecka niepełnosprawnego	1 799,62
opłaty związane z utrzymaniem domu	1 703,53
osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi	716,49
jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjętego dziecka	2 300,00
koszty koordynacji	76 017,25
koszty koordynacji - ryczałt na dojazd do rodziny	2 344,07
Łącznie wydatkowane środki	966 931,24

Tabela 22. Potrzeby w zakresie współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej na 2024 r.

Potrzeby	Koszty
Wynagrodzenie dla rodziny zastępczej typu pogotowie rodzinne dla 4 dzieci, gdzie jako bazową stawkę dla 2 dzieci przyjęto w styczniu 2024 r. kwotę 5 957,94 zł a od czerwca do grudnia 2024 r. kwotę 6 658,00; dla 2 dzieci w styczniu 2024 r. przyjęto kwotę 6 158,76 zł a od czerwca do grudnia br. kwotę 6 859,00 zł.	64 094,68 zł
Wynagrodzenie dla rodziny zastępczej gdzie jako bazową stawkę dla 1 dziecka w styczniu 2024 r. przyjęto kwotę 5 578,43 zł a od lutego do grudnia 2024 r. 6 278,00 zł.	18 840,00 zł
Wynagrodzenie dla rodziny prowadzącej rodzinny dom dziecka gdzie jako bazową stawkę dla 3 dzieci w 2024 r. przyjęto kwotę 3 194,60 zł.	46 002,00 zł
Utrzymanie dziecka w pieczy zastępczej typu pogotowie rodzinne dla 4 dzieci, gdzie jako bazową stawkę od stycznia do maja 2024 r. przyjęto kwotę 1 361,00 zł a od czerwca do grudnia 2024 r. przyjęto kwotę 1 572,00 zł.	28 493,00 zł
Utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej dla 1 dziecko, gdzie jako bazową stawkę od stycznia do maja 2024 r. przyjęto kwotę 1 361,00 zł a od czerwca do grudnia 2024 r. przyjęto kwotę 1 572,00 zł.	8 904,50 zł

Utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej niezawodowej dla 6 dzieci, gdzie jako bazową stawkę od stycznia do maja 2024 r. przyjęto kwotę 1 361,00 zł a od czerwca do grudnia 2024 r. przyjęto kwotę 1 572,00 zł.	48 507,00 zł
Utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej dla 51 dzieci, gdzie jako bazową stawkę od stycznia do maja 2024 r. przyjęto kwotę 899,00 zł a od czerwca do grudnia 2024 r. przyjęto kwotę 1 038,00 zł.	276 045,70 zł
Utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczej typu Dom Dziecka dla 7 dzieci, gdzie jako bazową stawkę od stycznia do maja 2024 r. przyjęto kwotę 7 921,56 zł a od czerwca do grudnia 2024 r. przyjęto kwotę 9 149,40 zł.	245 339,22 zł
Utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczej typu Rodzinny Dom Dziecka (w tym: środki na utrzymanie lokalu mieszkalnego, pokrycie kosztów zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, dodatek do wynagrodzenia z tytułu przebywania w rodzinie zastępczej dziecka niepełnosprawnego) dla 3 dzieci, gdzie jako bazową stawkę od stycznia do maja 2024 r. przyjęto kwotę 1 361,00 zł a od czerwca do grudnia 2024 r. przyjęto kwotę 1 572,00 zł.	10 377,00 zł
Utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej (Ośrodek Interwencyjno-Socjalizacyjny) dla 6 dzieci, gdzie jako bazową stawkę od stycznia do maja 2024 r. przyjęto kwotę 7 945,94 zł a od czerwca do grudnia 2024 r. przyjęto kwotę 9 177,60 zł.	189 482,14 zł
Utrzymanie dziecka w zakładzie opiekuńczo-leczniczym dla 2 dzieci, gdzie jako bazową stawkę od stycznia do maja 2024 r. przyjęto kwotę 3 176,88 zł a od czerwca do grudnia 2024 r. przyjęto kwotę 3 669,30 zł.	41 574,40 zł
Utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-terapeutycznej dla 1 dziecka, gdzie jako bazową stawkę od stycznia do maja 2024 r. przyjęto kwotę 11 706,26 zł a od czerwca do grudnia 2024 r. przyjęto kwotę 13 520,70 zł.	76 592,65 zł
Dodatek dla dziecka niepełnosprawnego dla 7 dzieci, gdzie jako bazową stawkę od stycznia do maja 2024 r. przyjęto kwotę 274,00 zł a od czerwca do grudnia 2024 r. przyjęto kwotę 316,50 zł.	9 798,10 zł
Koszty opieki koordynatora	213 200,00 zł
Przewidywany łączny koszt na rok 2024 r.	1 277 250,39 zł

Współfinansowanie wydatków związanych z utrzymaniem 81 dzieci w pieczy zastępczej w 2024 r. wynosić będzie:

- 50% - 58 dzieci
- 30% - 13 dzieci
- 10% - 9 dzieci

w tym:

- dla 13 dzieci współfinansowanie wzrośnie z 30% na 50%
- dla 9 dzieci współfinansowanie wzrośnie 10% na 30%

4. Wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży

4.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

Nadrzędną korzyścią urzeczywistniania idei wyrównywania szans edukacyjnych jest możliwość pełniejszego rozwoju intelektualnego, osobowego i społecznego dzieci i młodzieży, a przez to danie szansy do odnoszenia przez nich sukcesów i odnalezienia się w rzeczywistości społecznej. Wyrównywanie szans edukacyjnych, to szczególnie organizacja procesu edukacyjnego, który zapewnia równe możliwości dla dzieci z różnymi edukacyjnymi potrzebami i daje możliwość włączenia wychowanków w niesegregacyjny proces uspołeczniania się.

Wsparcie w obszarze wyrównywania szans edukacyjnych odbywało się poprzez zapewnienie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3 oraz edukacji przedszkolnej, a także pomocy materialnej o charakterze socjalnym, organizowanie zajęć dodatkowych, zapewnianie możliwości dodatkowej nauki języków obcych oraz dostępu do nowoczesnych technologii. Oparte ono było na ścisłej współpracy z podmiotami realizującymi zadania w obszarze wspierania rodziny.

Wspierając aktywność zawodową rodziców, Miasto świadczyło usługi w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. W 2023 r. na terenie Bełchatowa funkcjonowało 14 niepublicznych żłobków oraz 1 żłobek miejski, w których zapewniono łącznie 590 miejsc. Średniomiesięcznie placówki niepubliczne oraz żłobek miejski świadczyły opiekę dla 377 dzieci. Na funkcjonowanie podmiotów realizujących ten typ usługi, Miasto przeznaczyło środki finansowe w wysokości 2 871 898,20 zł, w tym 945 614,20 zł to dotacja dla podmiotów niepublicznych, z czego 149 240,00 zł to dotacja na dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Bełchatów finansowana ze środków Gminy Bełchatów. Na mocy Porozumienia zawartego między Miastem a Gminą Bełchatów, w 2023 r. dotowano pobyt dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Bełchatów w niepublicznych żłobkach z terenu Miasta.

Do prawidłowego rozwoju psychospołecznego dziecka niezbędna jest grupa rówieśnicza. Odpowiednie warunki rozwoju dzieci zapewniają w mieście przedszkola. W pierwszym półroczu 2023 r. na terenie Bełchatowa funkcjonowało 9 przedszkoli samorządowych, 9 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz 11 przedszkoli niepublicznych. W drugim natomiast - 9 przedszkoli samorządowych, 12 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz 10 przedszkoli niepublicznych.

W 2023 r. Miasto również realizowało tzw. stypendia szkolne, czyli pomoc materialną o charakterze socjalnym oraz zasiłki szkolne. Tę formę pomocy otrzymywali uczniowie znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, w szczególności gdy w rodzinie występowało: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania a w przypadku zasiłku szkolnego uczniowie, którzy chwilowo znaleźli się w trudnej sytuacji materialnej lub życiowej z powodu zdarzenia losowego. W 2023 r. pomoc taką otrzymało w I półroczu 82 uczniów, natomiast w II półroczu 72 uczniów z Bełchatowa. Kwota udzielonych świadczeń wyniosła 137 324,10 zł.

Pomoc w wyrównywaniu szans edukacyjnych na poziomie miejskich szkół oraz placówek przedszkolnych skierowana była do bełchatowskich dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin o niskim

kapitale społecznym i kulturowym, z niskimi aspiracjami edukacyjnymi. Celem podejmowanych działań był przede wszystkim rozwój dzieci oraz kompensowanie wśród wychowanków różnego rodzaju deficytów poprzez świadome oddziaływania psychologiczno-pedagogiczne - zarówno wobec nich, jaki i rodziców - minimalizujące i zapobiegające w ten sposób niekorzystnym skutkom ich terażniejszej i przyszłej egzystencji. Działalność miejskich placówek oświatowych w tym zakresie skupiała się przede wszystkim na zaspokojeniu potrzeb i oczekiwań wychowanków, a tym samym zagwarantowaniu możliwości wyrównywania szans w aspekcie edukacyjnym, kulturowym i społecznym.

Poniższe tabele obrazują działania podjęte w 2023 r. przez miejskie placówki oświatowe oraz Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w przedmiocie zagadnienia.

Tabela 23. Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne realizowane w 2023 r. w ramach wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

Miejskie placówki oświatowe	Liczba konsultacji i odbiorców w ramach wsparcia psychologiczno-pedagogicznego
Przedszkola	
Przedszkole Samorządowe Nr 1	Łącznie zrealizowano 51 godzin konsultacji psychologiczno-pedagogicznych dla 34 rodziców.
Przedszkole Samorządowe Nr 2	Łącznie odbyło się 15 konsultacji psychologicznych dla rodziców, 48 konsultacji pedagogicznych dla rodziców oraz przeprowadzono zajęcia z psychologiem dla 25 dzieci. Odbyły się 2 spotkania zespołu nauczycieli i specjalistów dla dzieci z orzeczeniami.
Przedszkole Samorządowe Nr 3	Łącznie wsparciem psychologicznym i specjalistycznym objęto 21 rodziny w I półroczu i 23 rodziny w II półroczu dzieci niepełnosprawnych. Odbywały się konsultacje okresowe, interwencyjne oraz na życzenie.
Przedszkole Samorządowe Nr 4	Łącznie odbył się 30 konsultacji indywidualnych dla 27 dzieci.
Przedszkole Samorządowe nr 5	Łącznie odbyło się 65 konsultacji pedagogicznych dla 125 dzieci, 12 konsultacji z pedagogiem specjalnym dla 20 dzieci, 6 konsultacji z psychologiem dla 10 dzieci.
Przedszkole Samorządowe nr 6	Wsparciem psychologiczno-pedagogicznym w trakcie bieżącej pracy z dzieckiem objęto 30 osób. Odbyło się 20 konsultacji pedagoga specjalnego z rodzicami, 10 konsultacji terapeuty z rodzicami, 16 konsultacji psychologa z rodzicami oraz 56 konsultacji pedagogicznych przeprowadzonych przez wychowawców grup.
Przedszkole Samorządowe nr 7	Łącznie odbyło się 5 konsultacji dla 8 osób/5 rodzin.
Przedszkole Samorządowe nr 8	Łącznie udzielono wsparcia specjalistycznego (psycholog, pedagog specjalny, logopeda, terapeuta pedagogiczny) - 98 dzieciom i 190 rodzicom. Odbyły się zajęcia z psychologiem (indywidualne) - 8 dzieci, zajęcia z pedagogiem specjalnym (indywidualne i grupowe) - 11 dzieci, zajęcia z zakresu terapii pedagogicznej - 10 dzieci.
Przedszkole Samorządowe nr 9	Łącznie odbyło się 11 konsultacji dla 12 osób/rodzin.

Szkoły	
Szkoła Podstawowa nr 1	Łącznie udzielono 153 konsultacje dla 148 osób/53 rodziny.
Szkoła Podstawowa nr 3	Łącznie udzielono 527 konsultacji psychologicznych dla 78 osób/rodzin.
Szkoła Podstawowa nr 4	Łącznie odbyły się 62 konsultacje dla 150 osób/rodzin.
Szkoła Podstawowa nr 5	Łącznie udzielono 22 konsultacje pedagogiczne, 21 konsultacji psychologicznych, 20 indywidualnych rozmów z udziałem dyrektora, wychowawcy, pedagoga i psychologa. Łącznie dla 30 osób/rodzin.
Szkoła Podstawowa nr 8	Łącznie odbyło się 130 konsultacji dla 160 osób/rodzin.
Szkoła Podstawowa nr 9	Łącznie udzielono 237 konsultacji dla 75 osób .
Szkoła Podstawowa nr 12	Łącznie odbyło się 198 konsultacji pedagogicznych dla 21 osób/rodzin oraz 57 konsultacji psychologicznych dla 15 osób/rodzin.
Szkoła Podstawowa nr 13	Łącznie odbyło się 66 konsultacji dla 50 osób/rodzin.
Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza	Łącznie odbyło się 120 konsultacji dla 45 osób/rodzin.
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	
Poradnictwo w zakresie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapii indywidualnej oraz terapii grupowej w zakresie: • porad i konsultacji - 561• wsparcie specjalistyczne - 341 spotkań	

Źródło: Dane pozyskane od miejskich placówek oświatowych oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej

Tabela 24. Działania realizowane w 2023 r. w miejskich placówkach oświatowych na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

Miejskie placówki oświatowe	Rodzaj działania/liczba odbiorców
Przedszkola	
Przedszkole Samorządowe nr 1	• terapia pedagogiczna, logopedyczna, trening umiejętności społecznych• zajęcia korekcyjno-kompensacyjne oraz rozwijające uzdolnienia i wrodzone predyspozycje dzieci Łącznie zrealizowano 12 rodzajów zajęć wspomagających rozwój 91 dzieci.
Przedszkole Samorządowe nr 2	• program preorientacji zawodowej „Kim będę, jak dorosnę” autorstwa M. Kuśmierk - 271 dzieci• program edukacyjny z zakresu bajkoterapii „Magia bajek” - 25 dzieci• realizacja planu pracy kompensacyjno-wyrównawczej dla dzieci z trudnościami - 65 dzieci• realizacja programu stymulującego rozwój dziecka zdolnego autorstwa E. Malinowskiej - 54 dzieci• realizacja programu z zakresu rozwijania kompetencji społeczno-emocjonalnych „W świecie emocji” - 247 dzieci• obserwacje pedagogiczne oraz ocena dojrzałości szkolnej - 271 dzieci• indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny dla dzieci z orzeczeniami - 2 dzieci• wspomaganie harmonijnego rozwoju dziecka na podstawie opinii psychologiczno-pedagogicznej -

	15 dzieci• terapia pedagogiczna - 2 dzieci• zajęcia logopedyczne - 33 dzieci• konsultacje logopedyczne dla rodziców - 7 spotkań• zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - 23 dzieci• gimnastyka korekcyjna - 5 dzieci• terapia ręki - 31 dzieci• pokonywanie barier językowych oraz adaptacja w nowym środowisku - 1 dziecko z Ukrainy
Przedszkole Samorządowe nr 3	• sposób na trudne dziecko - 21 dzieci w I półroczu i 22 dzieci w II półroczu• rozmowy indywidualne z rodzicami dotyczące diagnozy gotowości szkolnej pn. „Dziecko u progu szkoły” - 40 osób• zajęcia indywidualne w ramach rewalidacji i pomocy psychologicznej-pedagogicznej - 23 dzieci w II półroczu• zajęcia z elementami sensoplastyki• projekt edukacyjny „Magiczny Świat Dźwięków i Kolorów”• gimnastyka korekcyjna z elementami jogi
Przedszkole Samorządowe nr 4	• zajęcia z psychologiem, pedagogiem, logopedą - 32 dzieci• konkursy plastyczne wewnątrz przedszkolne - 2• konkurs sensoryczny między przedszkolny - 1• zajęcia w klubie „Nitka” - 25 dzieci
Przedszkole Samorządowe nr 5	• programy „W krainie wyobraźni”, „Miłe uszom dźwięki”, „Edukacja ekologiczna w przedszkolu”, „Jestem zdrowym przedszkolakiem”, „Drużyna marzeń”, „Wszystko zaczyna się u nas” - 125 dzieci uczestniczyło we wszystkich programach• zajęcia indywidualne według planu pracy z dzieckiem zdolnym i z trudnościami w edukacji - 15 dzieci• obserwacje pedagogiczne i ocena dojrzałości szkolnej - 125 dzieci• program pracy korekcyjno-kompensacyjnej dla dzieci 5-6 letnich• zajęcia i konsultacje logopedyczne - 45 dzieci• zajęcia i konsultacje z gimnastyki korekcyjnej - 6 dzieci
Przedszkole Samorządowe nr 6	• Programy „Moje emocje” i „Zdrowie i bezpieczna zabawa to podstawa”• terapia logopedyczna - 48 dzieci• terapia pedagogiczna - 26 dzieci• zajęcia rewalidacyjne - 2 dzieci• opracowanie i realizacja programu przygotowującego do podjęcia nauki w szkole podstawowej - 12 dzieci
Przedszkole Samorządowe nr 7	• terapia pedagogiczna, trening umiejętności społecznych zajęcia wyrównawcze Łącznie zrealizowano 80 działań wspomagających rozwój 10 dzieci.
Przedszkole Samorządowe nr 8	• zajęcia z logopedą - 25 dzieci Praca z dziećmi miała charakter wyrównawczo-stymulujący oraz rozwijający zainteresowania dzieci w ramach „Systemu wspierania dziecka w Przedszkolu Samorządowym nr 8” - 98 dzieci

Przedszkole Samorządowe nr 9	• terapia pedagogiczna - 20 dzieci• zajęcia z logopedą - 79 dzieci• zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - 34 dzieci• gimnastyka korekcyjna - 20 dzieci• rewalidacja - 1• indywidualne konsultacje dotyczące przeprowadzonej diagnozy wstępnej w grupie 6 latków - 129
Szkoly	
Szkoła Podstawowa nr 1	• zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze - 21 zajęć• zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - 10 zajęć• łącznie wsparciem objęto 230 uczniów
Szkoła Podstawowa nr 3	• zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze - 56 zajęć• koła zainteresowań - 20 zajęć• dodatkowe zajęcia z j. polskiego dla uczniów z Ukrainy - 36 godzin• terapia korekcyjno-kompensacyjna - 12 uczniów• terapia pedagogiczna - 10 uczniów• terapia psychologiczna - 9 uczniów• terapia logopedyczna - 70 uczniów• socjoterapia - 10 uczniów• zajęcia rozwijające kompetencje edukacyjne - 694 uczniów• zajęcia sportowe - 5 zajęć• realizacja przedmiotu wychowania do życia w rodzinie - 241 uczniów
Szkoła Podstawowa nr 4	• zajęcia korekcyjno-kompensacyjne• zajęcia rozwijające, wyrównawcze, rewalidacyjne, sportowe• zajęcia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno-zawodowym• zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne - łącznie 10 działań
Szkoła Podstawowa nr 5	• zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne - 19 uczniów• zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - 28 uczniów• zindywidualizowaną ścieżką kształcenia - 3 uczniów• zajęcia logopedyczne - 37 uczniów• zajęcia z pedagogiem specjalnym - 12 uczniów• zajęcia z pedagogiem szkolnym - 21 uczniów• zajęcia rewalidacyjne - 8 uczniów• zajęcia socjoterapeutyczne - 1 uczeń• zajęcia z języka polskiego dla uczniów przybywających z zagranicy - 13 uczniów• koła przygotowujące do egzaminu klasy ósme - 173 uczniów
Szkoła Podstawowa nr 8	• zajęcia wyrównawcze - 80 uczniów• zajęcia psychologiczno-pedagogiczne - 120 uczniów• zajęcia z języka polskiego dla uczniów z Ukrainy - 25 uczniów• paczki z artykułami szkolnymi - 15 uczniów
Szkoła Podstawowa nr 9	Klasy 1-3 • zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z edukacji polonistycznej - 24 uczniów• zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematycznej - 20 uczniów

	• zajęcia logopedyczne - 83 uczniów• zajęcia korekcyjno kompensacyjne - 21 uczniów Klasy 4-8 • zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z j. polskiego - 66 uczniów• zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z j. angielskiego - 32 uczniów• zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki - 62 uczniów• zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z fizyki - 28 uczniów• zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z chemii - 6 uczniów• zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z biologii - 16 uczniów• zajęcia sportowe - 36 uczniów• zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - 107 uczniów• zajęcia logopedyczne - 21 uczniów• zajęcia przygotowujące do egzaminu ósmoklasisty- 15 uczniów• rozwijanie logicznego myślenia - 175 uczniów
Szkoła Podstawowa nr 12	• zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - 38 uczniów• zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze - 55 uczniów• zajęcia rewalidacyjne - 7 uczniów• terapia Biofeedback - 17 uczniów• zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne - 59 uczniów• porady i konsultacje - 44 uczniów
Szkoła Podstawowa nr 13	• zajęcia psychologiczno-pedagogiczne - 100 uczniów• zajęcia rozwijające kreatywność - 450 uczniów
III Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza	• zajęcia z języka polskiego dla uczniów z Ukrainy• dofinansowanie do podręczników „Wyprawka szkolna”• Światowy Dzień Autyzmu• Dzień tolerancji

Źródło: Dane pozyskane od miejskich placówek oświatowych

4.2 Wzbogacanie oferty edukacyjnej - zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne

W ramach działań mających na celu wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży, a w szczególności tych wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych, Miasto Bełchatów, poprzez swoje jednostki organizacyjne oraz przy udziale organizacji pozarządowych, realizowało w 2023 r. bogatą ofertę programową ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych oraz pozaszkolnych. W roku ubiegłym dzieci i młodzież miały możliwość rozwijania swoich pasji i zainteresowań podczas zajęć i warsztatów, jakie przygotowały dla nich m.in. Miejskie Centrum Kultury i PGE MCK Giganty Mocy, miejskie placówki oświatowe oraz organizacje pozarządowe. Oferta ta stanowiła alternatywną formę spędzania czasu wolnego wobec podejmowania zachowań ryzykownych. Mnogość zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych prowadzonych w mieście pozwala na rozwój poznawczy i intelektualny osób w nich uczestniczących.

Miejskie Centrum Kultury i PGE MCK Giganty Mocy w Bełchatowie zorganizowało dla około 395 osób podzielonych na 20 grup różne formy warsztatów, takie jak: A'Vista - zespół wokalny, Akademia Małego Ceramika, Balet dla dzieci, BAT- Teatrinka - najmłodsza, dziecięca grupa teatralna, BAT-PKP oraz Bat-PodTekst - młodzieżowe grupy teatralne, Dziecięcy chór „Cantabile”, Grupa plastyczna „Kolor”,

Grupa plastyczna „Kreska”, Grupa plastyczna „Akwarelki”, Hip hop dla dzieci i młodzieży, Klub Rękodzieła Artystycznego, Koło artystyczne, Nauka gry na gitarze klasycznej i elektrycznej, Nauka gry na perkusji, Pracownia ceramiczna dla dzieci, Pracownia modelarska, Zespół tańca współczesnego - Progress (cztery grupy wiekowe), Zajęcia dla najmłodszych „Kreatywny JA!”, Warsztaty bębniarskie”.

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Bełchatowie zorganizowała 13 zajęć plastycznych dla 73 dzieci oraz 3 gry i zabawy dla 23 uczestników. Natomiast 8 osób w wieku 14 lat wykonywało czynności związane z porządkowaniem księgozbioru na regałach, wyszukiwaniem materiałów bibliotecznych dla użytkowników oraz pomocą przy organizowaniu wydarzeń kulturalno-oświatowych. Brali również udział w projekcie plastyczno-technicznym, polegającym na wykonywaniu papierowych skrzydeł na akcję promującą czytelnictwo oraz przygotowywali lekcje biblioteczne dla młodych czytelników.

Miejskie placówki oświatowe, poza działaniami statutowymi, prowadziły szereg dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, których celem było rozwijanie zainteresowań i uzdolnień ich odbiorców. W ofercie spędzania czasu wolnego znalazły się m.in. zajęcia szachowe, sportowe, taneczne, wokalo-instrumentalne, teatralne, matematyczne, sensoryczne, przyrodnicze, ekologiczne, plastyczne, techniczne, gier planszowych, językowe, kulinarne czy rozwijające kreatywność. Ponadto na terenie szkół również działały szkolne koła tematyczne, np. wolontariatu, teatralne, pomocowe. W różnych formach zajęć pozalekcyjnych oraz pozaszkolnych zorganizowanych w 2023 r. łącznie udział wzięły 1 992 osoby.

Swoje pasje dzieci i młodzież również mogły realizować w ramach zajęć będących propozycją organizacji pozarządowych, w ramach których zorganizowano szereg zajęć sportowych, dotyczących różnych dyscyplin, m.in. takich jak: piłka nożna, zapasy, koszykówka, tenis stołowy, lekkoatletyka czy sztuki walki MMA. Celem podjętych działań była promocja postaw prozdrowotnych i aktywnych form spędzania czasu wolnego, a część z nich zawierała elementy profilaktyki uzależnień. Z oferty zajęć ogólnorozwojowych, zrealizowanych przez 10 bełchatowskich klubów sportowych, a sfinansowanych bądź dofinansowanych przez Miasto, skorzystały w 2023 r. łącznie 1 704 osoby.

4.3 Organizacja czasu wolnego dla rodzin z dziećmi, w tym zajęcia w ramach zimowego oraz letniego wypoczynku

Miasto Bełchatów posiada bogatą ofertę w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi. Każdego roku w mieście odbywa się szereg imprez o charakterze kulturalnym i sportowym, które w zamyśle są działaniami integrującymi członków rodziny, a z drugiej strony przyczyniają się do jej integracji ze społecznością lokalną.

Miejskie Centrum Kultury zorganizowało wiele konkursów, koncertów i festiwali, m.in. takie jak:

- Spektakl grupy teatralnej UTW pt. „Telefony w naszych głowach”.
- Spektakl Stowarzyszenia Grocholice - łączymy pokolenia pt. „A może nie”.
- Koncert Stowarzyszenia Grocholice łączymy pokolenia pt. „The Beatles”.
- Koncert z okazji Dnia Matki pt. „Piosenki o miłości” - Grohman Orkiestra.
- Koncert rodzinny chóru Cantabile.

- Kolędowanie z Miejskim Centrum Kultury spektakl muzyczny „Nasze Anioły”.
- Wieczór poetycko-muzyczny Strefy Kobiet pt. „Portret Kobiety”.
- Dni Bełchatowa.
- Dzień otwarty MCK.
- Jesienne Spotkania Teatralne z BAT-em.
- Wieczory taneczne Progress.
- XIII Ogólnopolskie Spotkania Taneczne (Re)akcje Bełchatów 2023.
- Festiwal profilaktyczny „Światło” wspólnie ze Szkołą Podstawową nr 1.
- Eliminacje powiatowego Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego dla uczniów szkół średnich i osób dorosłych.
- Konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych „W krainie baśni” - „Rzepka”.
- Konkurs plastyczny „Na wsi”.
- Konkurs wokalny „Małe gwiazdy”.
- Rodzinny konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych „Ozdoby wielkanocne”.
- Konkurs rodzinny pn. „Bożonarodzeniowy stroik świąteczny”.

Muzeum Regionalnym w 2023 r. brało udział w wydarzeniach promujących wartości rodzin, zachęcających rodzinę do wspólnego spędzania czasu poprzez udział w rodzinnych zajęciach plastycznych podczas Dni Patrona Miasta Bełchatowa św. Jana Pawła II, „Osiedlowego lata w mieście” oraz „Orszaku Trzech Króli”.

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w ciągu roku zorganizowała 6 cyklicznych spotkań dla łącznie 86 dzieci pod nazwą „Akademia Małego Czytelnika”, warsztaty plastyczne oraz gry i zabawy dla dzieci w ramach „Festiwalu Re:Aktor”, 4 warsztaty plastyczne dla 55 dzieci w ramach „Osiedlowego lata w mieście” oraz świąteczne warsztaty w ramach Miejskiego Jarmarku Świątecznego. Odbył się również XII Powiatowy Konkurs Literacki „Bajka dla siostrzyczki i braciszka”, w którym wzięło udział 42 uczestników.

W ubiegłorocznej (2023) ofercie Miasta także znalazło się wiele atrakcyjnych form wypoczynku zimowego oraz letniego, którego beneficjentami były dzieci i młodzież.

W okresie ferii zimowych w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej zainteresowani mogli wziąć udział w zajęciach plastycznych, a także przenieść się w świat gier planszowych i dawnych gier z bibliotecznego szafy. Tematykę zajęć realizowano pod hasłami, takimi jak: „Mali, ale wielcy - rozwijaj swoje pasje”, „Ferie w bibliotece”, „Ferie z wyobraźnią, czyli wielkie zimowe malowanie”, „Zimą wkóło jest wesoło”, „Pomyśl, zagraj i wygraj”. Poszczególne zajęcia skierowane były do różnych grup wiekowych. Odbyło się 13 warsztatów dla 117 uczestników. W okresie letnim natomiast zorganizowano m.in. zajęcia plastyczno-manualne pn. „Kolorowy świat quillingu”, „Wakacyjne bransoletki”, „Zwierzowakacje ... w Bibliotece”, zajęcia z wykorzystaniem książki pn. „Czytanie na zielonym dywanie”, a także warsztaty oparte na grach planszowych pt. „Aktywne wakacje z Biblioteką”. Zorganizowano również cykl spotkań literacko-plastycznych pt. „Podróże do świata zwierząt”. Z oferty warsztatowej przygotowanej przez placówkę uczestnicy zajęć korzystali bezpłatnie.

Podczas wakacji pod hasłem „LATO W MIEŚCIE” w okresie od 30 czerwca do 25 sierpnia, Miejskie Centrum Kultury realizowało szereg projektów, skierowanych do bełchatowskich dzieci i młodzieży, takich jak:

- Warsztaty teatralne z pacynkami Adamem i Ewką.
- Warsztaty kreatywne „Majstromania”.
- Wakacje z gitarą.
- Warsztaty plastyczne „Kwiatowe opaski do włosów”.
- Wakacyjne Jam session.
- ZEAMSONE - koncert plenerowy OPEN STAGE.
- Warsztaty plastyczne „Ryby, żaby i raki”.
- Filmowe wieczory grozy.
- Wakacyjne kino rodzinne.
- Czekoladowe warsztaty kulinarne oraz warsztaty kulinarne „Lody i koktajle”.
- Warsztaty kreatywne „Letnia bryza”, Chrobotkowe dzieło”, „Kryształowe wałki”.
- LIMBOSKI - koncert plenerowy OPEN STAGE.
- Kino na leżakach.
- Zajęcia taneczne „Roztańczone lato”.
- Warsztaty ceramiczne „Ogród sztuk - technika raku i obwary”.

Muzeum Regionalne przygotowało ofertę wypoczynku zimowego, którą zrealizowało pod hasłem „Ferie zimowe 2023 w Muzeum”. W ramach zorganizowanych warsztatów dzieci wykonały laurki i kartki dla Dziadków, stworzyły maski karnawałowe i swoje pierwsze planszówki. Tematy warsztatów to: „Most pokoleń - Dzień Babci i Dziadka”, „Karnawałowe maskowanie”, „Graj w swoją grę!”. Łącznie udział wzięło 47 uczestników. W okresie wakacyjnym natomiast placówka przeprowadziła cykl zajęć pn. „Wakacje 2023 w Muzeum - łap bilet do przygody” dla 85 dzieci a tematy warsztatów to:

- „Pra-przygoda w piaskownicy” - szukanie skarbów wcielając się w archeologa.
- „Przygody z lodówki” - warsztaty tworzenia gipsowych magnesów na lodówkę.
- „Etni-przygoda” - warsztaty tworzenia z tektury i papieru zabawek inspirowanych motywami i wzorami folklorystycznymi.
- „Wakacyjna przygoda” - warsztaty plastyczne podczas, których stworzono swoje „powerbanki” na powakacyjny czas.

Ponadto Miasto w okresie od 2 lipca do 3 września przygotowało dla dzieci i młodzieży szereg przedsięwzięć miejskich pn. „Osiedlowe lato w mieście”, organizowanych w różnych częściach Bełchatowa (os. Binków, os. Dolnośląskie, os. Przytorze, os. Okrzei, os. Żołnierzy POW, Park im. Józefa Markiewicza w Grocholicach). Podczas zabaw promowano wśród mieszkańców ekologię, gdzie przybliżono zasady selektywnej zbiórki odpadów a hasłem przewodnim wszystkich tych imprez było: „Segregacja to dobra re:akcja”. Nowością były spektakle teatralne tj. „Czerwony Kapturek”, „Jaś i Małgosia”, „Tymoteusz Rymcimci”, „Calineczka”. Ostatnia odsłona „Osiedlowego lata w mieście” połączona była z organizowaną co roku „Parafiadą u Sercanów”.

Miejskie placówki szkolne również zorganizowały wypoczynek zimowy dla uczniów. Zajęcia zostały zrealizowane w ramach środków przeznaczonych na przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom. Beneficjentami realizowanych programów przede wszystkim byli uczniowie przejawiający zachowania dysfunkcyjne, w szczególności z rodzin z problemami alkoholowymi lub przemocowymi. Programy zostały tak opracowane, aby zapewnić dzieciom wszechstronny rozwój oraz kształtować w nich nawyk zdrowego i aktywnego spędzania czasu wolnego. Szczególną uwagę zwrócono na umiejętność współpracy w grupie, komunikację rówieśniczą, uświadomienie uczniom, jak ważne jest racjonalne korzystanie z urządzeń multimedialnych, wskazanie potrzeby spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu i wpływu własnego sposobu życia na stan zdrowia. Dzieci także korzystały z oferty placówek kultury i sportowych. Wypoczynek zimowy w 2023 r. zorganizowały 4 bełchatowskie szkoły podstawowe (Szkoła Podstawowa nr 1, Szkoła Podstawowa nr 3, Szkoła Podstawowa nr 4, Szkoła Podstawowa nr 8). W zajęciach dotyczących wypoczynku zimowego uczestniczyło w 2023 r. łącznie 96 uczniów.

Organizatorem wypoczynku letniego dzieci i młodzieży również były placówki wsparcia dziennego, będące w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W okresie wakacyjnym zorganizowano w lipcu dwa dwutygodniowe turnusy półkolonii letnich „Wakacje ze Sterem” i „Wakacje z Promykiem” dla 68 dzieci mieszkających w Bełchatowie. Celem wypoczynku było promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie prawidłowych relacji rówieśniczych i koleżeńskich, przeciwdziałanie uzależnieniom i zachowaniom ryzykownym, podnoszenie sprawności fizycznej, kształtowanie właściwych postaw społecznych, rozwijanie zainteresowań turystyką i krajoznawstwem. W ramach podjętych działań funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Bełchatowie przeprowadzili zajęcia edukacyjne pn. „Bezpieczne wakacje”. Dzieci utrwaliły sobie zasady pierwszej pomocy przedmedycznej, bezpieczeństwa podczas wycieczek pieszych i autokarowych, bezpiecznych zachowań w nawiązywaniu nowych znajomości wakacyjnych oraz poznały zagrożenia, jakie stanowi swobodny dostęp do sieci internetowej. Dzięki ww. zajęciom dzieci uzyskały i utrwaliły informacje o bezpiecznym korzystaniu z drogi, najczęstszych przyczynach urazów oraz o konsekwencjach nieprzemysłanych działań, uzyskały wiedzę o bezpiecznych i skutecznych sposobach reagowania i udzielania pomocy. Dzieci uczestniczyły w zajęciach edukacyjnych zorganizowanych w Szkółce Leśnej Borowiny. Zwiedziły Elektrownię Bełchatów oraz Dolinę Skrzatów w Chociszewie, gdzie brały udział w warsztatach arteterapeutycznych. Zajęcia rekreacyjno-sportowe odbywały się w Candy Park w Rzgowie oraz w Cosmo Parku. Dzieci zwiedziły Park Mikrokosmos - wycieczka edukacyjna, a także brały udział w projekcjach filmowych w Kinie Kultura i Helios. Innym działaniem zrealizowanym przez MOPS w partnerstwie Polskiego Czerwonego Krzyża był projekt socjalny o charakterze integracyjnym pn. „Integracja bez granic”. Celem projektu była integracja dzieci oraz rodziców, w tym rodzin ukraińskich. W ramach podjętych działań zrealizowano:

- warsztaty kulinarne „Stwórz własną pizzę”,
- warsztaty pt. „Świece sojowe oraz mydełka zapachowe”,
- warsztaty pt. „Eksperymenty i doświadczenia”,
- warsztaty florystyczne „Las w słoiku”,
- pierwsza pomoc przedmedyczna,
- wyjazd Integracyjny do Parku Inwałd,

- warsztaty Trening Umiejętności Społecznych.

Podjęte działania pozwoliły rodzinom z Ukrainy przeżywającym kryzys emocjonalny spowodowany wybuchem wojny na terenie ich kraju, choć na chwilę przywrócić czas normalnych spotkań i kontaktów rówieśniczych, a także przyczyniły się do wspólnej integracji uczestników. Projekt realizowany był od października do grudnia 2023 r. Udział wzięli rodzice wraz z dziećmi łącznie 40 osób: 20 obywateli Ukrainy oraz 20 obywateli Polski.

Spędzanie wolnego czasu w okresie wakacji zgodnie z propozycjami podmiotów pożytku publicznego, odbywało się w różnych formach, min. kolonie, obozy, wycieczki i cykliczne spotkania stacjonarne. Dzieci i młodzież, w tym również pochodząca z rodzin dysfunkcyjnych, skorzystały z oferty, zorganizowanej przez ZHP Chorągiew Łódzka - obóz w Wygnańczyku, Janowie oraz w Trzech Morgach.

Jak co roku Strzelecki Klub Środowiskowy zorganizował obóz wędrowny po Jurze Krakowsko-Częstochowskiej z elementami wspinaczki skalnej. Parafia pw. NMP Matki Kościoła i św. Barbary zorganizowała kolonie pod nazwą „Sercańskie wakacje 2023 sposobem na ochronę dzieci przed uzależnieniami” w Przesiece połączone z atrakcjami wycieczkowymi do Parku Bajek w Karpaczu, Zamku Czocho, Wodospadu Kamieńczyka, Kopalni złota w Złotorii. Inne Parafie i organizacje pozarządowe zorganizowały aktywność dnia codziennego min.: cykliczne spotkania sportowe przy ognisku oraz warsztaty muzyczne, plastyczne. Zaaranżowano wyjazd na Światowe Dni Młodzieży w Lizbonie jak i wycieczki nad zbiornik Jeziorsko, do Uniejowa, obiektu Solpark w Kleszczowie, do Wrocławia, Karpacza. Wszystkie propozycje działań wakacyjnych oparte zostały o elementy profilaktyki uzależnień. Z wypoczynku letniego zorganizowanego przez 6 organizacji pozarządowych w ramach miejskich środków finansowych skorzystało w 2023 r. łącznie 340 dzieci.

5. Realizacja programów adresowanych do rodzin z dziećmi

W roku sprawozdawczym na terenie miasta realizowano niżej wskazane programy, których adresatem były rodziny z dziećmi:

1. Rządowy Program „Karta Dużej Rodziny” - Program skierowany jest do rodzin wielodzietnych. Uprawnia do korzystniejszego, od ogólnie obowiązującego, dostępu do towarów, usług oraz innych form działalności. Kartę Dużej Rodziny może otrzymać każdy członek rodziny, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu przynajmniej troje dzieci. Kartę mogą dostać także rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. Od 1 stycznia 2019 roku Kartę Dużej Rodziny mogą uzyskać również rodzice, którzy mieli w przeszłości na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie.
2. Bełchatowska Karta Rodziny - Lokalny program skierowany m.in. do rodzin wielodzietnych i rodzin, w których wychowuje się przynajmniej jedno dziecko niepełnosprawne. Uprawnia do korzystniejszego, od ogólnie obowiązującego, dostępu do towarów, usług oraz innych form działalności. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie.
3. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W ramach programu prowadzony jest punkt

wydawania żywności, tzw. „Bank Żywności”. Kwalifikację do Programu prowadzą pracownicy socjalni MOPS w oparciu o obowiązujące przepisy. Obok rodzin z programu korzystają również osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe, a także rodziny bez dzieci. Uczestnictwo w programie jest obwarowane kryterium dochodowym.

4. Rządowy Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 uprawniający do przyznania nieodpłatnej pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłków lub żywności.
5. „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Bełchatowa na lata 2021-2023”.
6. „Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2022-2025”.

6. Współpraca na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny

Z uwagi na złożoność problemów w rodzinach dysfunkcyjnych istotnym czynnikiem zwiększającym skuteczność wsparcia jest współdziałanie lokalnych podmiotów, działających na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny. W ramach współpracy instytucjonalnej w przedmiotowym obszarze MOPS współpracował ze wskazanymi poniżej podmiotami:

- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Bełchatowie.
- Miejskie placówki oświatowe, kultury oraz rekreacji i sportu.
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (koordynator pieczy zastępczej, pedagog, psycholog).
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.
- Zespół Lecznictwa Środowiskowego.
- Komenda Powiatowej Policji w Bełchatowie.
- Straż Miejska.
- Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze/pomocowo-diagnostyczne w zakresie wsparcia i pomocy rodzinom w przezwyciężaniu problemu przemocy w rodzinie.
- Organizacje pozarządowe, m.in. takie jak:
 - Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny KARAN (współpraca w ramach Punktu Konsultacyjnego KARAN dla osób uzależnionych od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz członków ich rodzin),
 - Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii „MOST” (współpraca w ramach Bełchatowskiego Centrum Profilaktyki i Terapii, świadczącego usługi terapeutyczne oraz działania edukacyjne i socjoterapeutyczne dla młodzieży eksperymentującej i problemowo używającej m.in. alkohol, narkotyki i inne substancje psychoaktywne),
 - Stowarzyszenie Abstynenckie Klub Wzajemnej Pomocy „Przyjaciół” (współpraca w ramach Klubu Abstynenckiego dla rodzin i osób z problemem uzależnienia do alkoholu, udzielającego wsparcia ze strony terapeuty uzależnień),

- Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Łódzkiej Oddział w Bełchatowie (współpraca w ramach Poradni Życia Rodzinnego i Katolickiego Telefonu Zaufania, świadczących konsultacje dla rodzin i konsultacje indywidualne w zakresie pomocy psychologicznej, przeciwdziałania przemocy domowej i uzależnień, poradnictwa prawnego oraz prowadzonych zajęć terapeutycznych),
- Fundacja Rozwoju Nitka (współpraca w zakresie organizacji zajęć rozwojowych, psychologicznych i poradnictwa pedagogicznego).

Obok współpracy na poziomie międzyinstytucjonalnym, szczególną rolę także odgrywa współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawicieli różnych podmiotów, działających na rzecz rodziny. W 2023 roku odbyły się cztery posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, zostało powołanych 127 grup roboczych, w ramach których odbyło się 375 spotkań. W rodzinach, w których powodem dysfunkcji była przemoc, zastosowano procedurę „Niebieskie Karty”. Stanowi ona kompleksową pomoc członkom rodzin z problemem przemocy. W realizację procedury zaangażowanych było 108 specjalistów z 36 instytucji. Natomiast członkowie grup roboczych przeprowadzali analizę sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, zawodowej, ekonomicznej i mieszkaniowej w oparciu o formularze kart A, C i D, opracowywali indywidualne plany pomocy. W 2023 r. wszczęto 163 procedury „Niebieskie Karty”. Aktywne natomiast były 224 procedury prowadzone w 168 rodzinach, w tym 61 postępowań dotyczyło procedur wszczętych w 2022 roku. W ramach interdyscyplinarnej współpracy służb zaangażowanych w realizację procedury „Niebieskie Karty”, podjęto szereg działań wobec osób stosujących przemoc, celem jej zatrzymania, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 25. Liczba sprawców przemocy objętych działaniami korekcyjnymi, interwencyjnym i prawnymi w 2023 r.

Forma działania	Liczba sprawców przemocy
Skierowanie przez grupę roboczą na leczenie odwykowe lub do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA)	Liczba osób skierowanych do MKRPA - 6 Liczba osób, które ukończyły leczenie odwykowe - 4
Skierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	Liczba osób, skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych - 5 (4 osoby ukończyły program)
Działania interwencyjne i prawne wobec sprawców	Liczba osób zatrzymanych w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych - 39 Liczba wydanych nakazów opuszczenia mieszkania, zakazów zbliżania - 17 przez prokuraturę, 23 przez policję z art. 15A ustawy o policji Liczba osób skazanych za znęcanie się nad rodziną - 25
Poradnictwo psychologa i pedagoga przy Zespole ds. przeciwdziałania przemocy (MOPS)	Psycholog - 58 porad Pedagog - 96 porad

Źródło: Dane pozyskane od Zespołu ds. Przeciwdziałania przemocy.

Znaczącą rolę w ramach podejmowanej współpracy odgrywa Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA), której działania skupione są na motywowaniu i kierowaniu członków rodzin do podjęcia leczenia. Proces „wychodzenia z uzależniania” jest jednym z trudniejszych

problemów do rozwiązania w rodzinie. Wymaga bowiem dużej motywacji osoby uzależnionej do pracy nad poczuciem własnej wartości, asertywności i wypracowania nowych metod radzenia sobie ze stresem. W 2023 r. do MKRPA wpłynęło 40 wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, w tym 11 wniosków dotyczących kobiet oraz 29 wniosków dotyczących mężczyzn. Odkonano 18 posiedzeń Komisji, na które wezwano 210 osób. Na posiedzenia stawili się 109 osób, w tym 68 osób zadeklarowało podjęcie dobrowolnego leczenia odwykowego.

Szerokie spektrum prowadzonej współpracy pozwala przede wszystkim na systematyczny i kompleksowy monitoring sytuacji dziecka i rodziny oraz zjawisk stanowiących zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania rodziny, którego celem jest podjęcie działań naprawczych na poziomie interdyscyplinarnym. W 2023 r. MOPS na bieżąco prowadził systematyczny monitoring przyczyn dysfunkcyjności rodzin z dziećmi. Szczegółowo realizowano monitoring zjawiska przemocy, w oparciu o dane zawarte w formularzach „Niebieskie Karty” i statystyki Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy, funkcjonującego w strukturach Ośrodka. Obszerną diagnozę zjawiska również przeprowadzono w ramach sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego. Systematyczną analizę zjawisk stanowiących zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania rodzin także prowadziły miejskie szkoły w ramach badania losów absolwentów oraz obserwacji pedagogicznych uczniów.

Podmioty działające na rzecz wsparcia rodziny podejmowały w 2023 r. szereg działań na rzecz upowszechniania materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat form i miejsc udzielanej pomocy rodzinie, planowania i funkcjonowania rodziny, zagrożeń dla rodziny, psychoprofilaktyki w rodzinie i sposobach przezwycięzania trudności emocjonalnych itp. (ulotki, plakaty, informatory, broszury, artykuły prasowe - 2 227 szt.).

7. Profesjonalizacja działań w obszarze wspierania rodziny

Dbając o wysoki poziom kompetencji i kwalifikacji osób działających na rzecz wspierania rodziny, w 2023 r., osoby zatrudnione w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej na stanowisku asystenta rodziny uczestniczyły w 8 szkoleniach i jednej konferencji. Poniżej przedstawiono zakres przedmiotowy szkoleń i konferencji oraz liczbę osób biorących w nich udział.

Tabela 26. Wykaz szkoleń i konferencji, w których uczestniczyli w 2023 r. asystenci rodziny

Lp.	Szkolenia i konferencje	Liczba osób
1.	„Dziecko krzywdzone - wczesne wykrywanie i rozpoznawanie symptomów”	3
2.	„Superwizja w pracy asystenta rodziny”	4
3.	„Budowanie zespołów i metodyka dokonywania oceny sytuacji dziecka”	1
4.	„Zaopiekowany asystent rodziny - profesjonalizm w pomaganiu innym”	3
5.	„Grupa wsparcia dla pracowników służb pomocowych” (cykl spotkań w PCPR)	3
6.	„Psychologiczny portret sprawcy przemocy domowej - jak pracować ze sprawcą w procedurze NK”	1
7.	„Kryzysy i traumy a uzależnienia w kontekście pracy służb społecznych”	2
8.	„Zadania sądów, kuratorów sądowych oraz jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej”	1
9.	„Całościowe zaburzenia rozwoju”	3

Źródło: Dane pozyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Ponadto asystenci rodziny skorzystali z konsultacji i wsparcia psychologicznego u specjalistów zatrudnionych w MOPS. Ważnym elementem wsparcia pracowników Ośrodka jest udział w superwizji, z której oprócz asystentów również skorzystały wychowawczynie obu placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez MOPS - łącznie 10 osób. Spotkania prowadzone były przez superwizora pracy socjalnej z Rudy Śląskiej.

Obok asystentów rodziny i wychowawców placówek wsparcia dziennego, kompetencje zawodowe w zakresie pracy z dzieckiem i rodziną problemową także podnosili pracownicy miejskich placówek oświatowych. W 2023 r. ze 155 form dokształcania skorzystało 381 osób, a zakres tematyczny wybranych szkoleń, kursów i konferencji prezentuje poniższa tabela.

Tabela 27. Wykaz wybranych szkoleń, kursów i konferencji, w których uczestniczyli w 2023 r. pracowni miejskich placówek oświatowych

Lp.	Szkolenia, kursy, konferencje
1.	„Rodzic roszczeniowy - rodzic XXI wieku”
2.	„Realizacja procedury Niebieska Karta w placówkach oświatowych w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie”
3.	„Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie”
4.	„Jak rozwijać kreatywność, przedsiębiorczość i kompetencje cyfrowe dzieci w kontekście edukacji matematycznej”
5.	„Sprawdzone zabawy dla dzieci na karnawał”
6.	„Edukacja i terapia osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu”
7.	„Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną”
8.	„Kształtowanie kompetencji kluczowych”
9.	„Terapia ręki”
10.	„Trener regulacji emocji dziecka”
11.	„Profilaktyka uzależnień”
12.	„Dzieci cierpią po cichu - czy i jak można im pomóc? Nauczyciel w obliczu nowego wyzwania wychowawczego”
13.	Profilaktyka uzależnień i wczesnej interwencji związanej z używaniem substancji psychoaktywnych oraz nadużywaniem nowych technologii wśród dzieci i młodzieży
14.	Psychoterapia poznawczo-behawioralna
15.	Ogólnopolski kongres psychologii dzieci i młodzieży - dziecko i nastolatek w kryzysie zdrowia psychicznego
16.	„Kurs psychoterapii”
17.	„Nowelizacja ustawy o przemocy w rodzinie”
18.	„Trener TUS”
19.	„Skuteczna komunikacja w sytuacjach kryzysowych”
20.	„Jak rozmawiać z dzieckiem o emocjach”
21.	„Nadużywanie nowych mediów i jego konsekwencje”
22.	„Trening kontrolowania złości, agresji i emocji trudnych”
23.	„Porozumienie bez przemocy”
24.	„Psychologia cyberprzemocy”
25.	„Rozwiązywanie sytuacji kryzysowych”
26.	„O samotności i kryzysie psychicznym”
27.	„Moje emocje - jak rozmawiać z dzieckiem o emocjach”

28.	„Rozwód - jak pomóc dziecku”
29.	„Depresja u dzieci i młodzieży”
30.	„Lęk, przemoc i cyberprzemoc”
31.	Powiatowa Konferencja Profilaktyczna „Zagrożenia cywilizacyjne wśród dzieci i młodzieży - agresja, depresja, uzależnienia i ich skutki”
32.	„Wspomaganie wychowawczej roli rodziny”
33.	„Profilaktyka zintegrowana w budowaniu bezpiecznej szkoły i świadomej rodziny”
34.	„Budowanie prawidłowych relacji nauczyciel - uczeń”
35.	„Pierwsza pomoc przedmedyczna”
36.	„Praca w grupie integracyjnej metodą projektów”
37.	„Szkoła kompetencji. Samodzielność w myśleniu i działaniu - jak uczyć (się) by rozwijać ciekawość poznawczą”
38.	„W co grają uczniowie - relacja i skuteczna interwencja”
39.	„Jak mądrze wychowywać dzisiejszego ucznia, czyli pozytywna dyscyplina w praktyce”
40.	Szkoła kompetencji. Praca z błędem - jak najlepiej wykorzystać go w procesie uczenia (się)”
41.	„Szkoła kompetencji. Kompetencje wykorzystywać, by zaangażować ucznia”
42.	„Pierwsza pomoc w przypadku kryzysów psychologicznych u nastolatków”
43.	„Jak zdjąć nogę z gazu, czyli słów kilka o zdrowiu psychicznym nastolatków”
44.	„Przemoc rówieśnicza - co trzeba wiedzieć by skutecznie działać”
45.	„Stop krzywdzeniu dzieci i młodzieży”
46.	„Procedura przygotowania wniosku o wgląd w sytuację rodziny”
47.	„Standardy ochrony małoletnich w jednostkach oświatowych - co każdy pracownik wiedzieć powinien”
48.	„Prawo rodzinne w szkole - wskazówki postępowania dla nauczyciela”
49.	„Procedura składania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego”
50.	„Współpraca z rodzicami”
51.	„Nauczyciel mediator - czyli skuteczne metody rozwiązywania problemów w szkole”
52.	„Rozwiązywanie konfliktów w szkole”
53.	„Dziecko w świecie zasad”
54.	„Integracja sensoryczna w praktyce”
55.	„Wykorzystanie tablicy multimedialnej w pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym”

Źródło: Dane pozyskane od miejskich placówek oświatowych

8. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

Zgodnie z art. 179 ust. 1 niniejszej ustawy poniżej określone zostały potrzeby w poniższym zakresie:

1. Realizacja wsparcia finansowego rodzinom z dziećmi oraz programów celem poprawy ich sytuacji materialno-bytowej.
2. Wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez zapewnienie pomocy asystenta rodziny oraz pracownika socjalnego.
3. Zapewnienie pobytu dzieciom i młodzieży w placówkach wsparcia dziennego.
4. Realizacja programów i projektów adresowanych do rodzin z dziećmi.
5. Zapewnienie dostępności do poradnictwa specjalistycznego, grup wsparcia, działań terapeutycznych i podnoszących kompetencje dzieci i rodziców.
6. Zapewnienie dziecku pobytu w pieczy zastępczej oraz wsparcie rodziny biologicznej na rzecz powrotu dziecka.
7. Zabezpieczenie środków na współfinansowanie pobytu dzieci z terenu miasta Bełchatowa w systemie pieczy zastępczej.

8. Zapewnienie dzieciom miejsca w żłobkach i przedszkolach.
9. Realizacja działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
10. Systematyczne wzbogacanie pozalekcyjnej i pozaszkolnej oferty edukacyjnej.
11. Realizacja działań służących podnoszeniu aktywności fizycznej, upowszechniania zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży oraz aktywnego spędzania czasu wolnego dla rodzin.
12. Umożliwienie dzieciom i młodzieży dostępu do przedsięwzięć w ramach letniego i zimowego wypoczynku.
13. Kontynuacja współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz wsparcia prawidłowego funkcjonowania rodziny.
14. Realizacja działań profilaktycznych oraz działań służących rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.
15. Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny, w tym udział w superwizji.
16. Systematyczny monitoring sytuacji dziecka i rodziny dysfunkcyjnej oraz zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodzin.

9. Wnioski

Mając na uwadze istotność podejmowanych działań oraz ich skuteczność w zapewnieniu wsparcia rodzinom zmagającym się z niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą, konieczna jest kontynuacja działań realizowanych dotychczas oraz podejmowanie nowych, pozwalających na zwiększenie spójności, oraz jakości profesjonalnego wsparcia. Praca z rodziną to w dużej mierze działania profilaktyczne, co z uwagi na występowanie trudności w zakresie prawidłowego sprawowania opieki nad dziećmi wydaje się koniecznością, aby pomoc ta, nie stanowiła charakteru tylko i wyłącznie związanego z pomocą społeczną, ale miała charakter zintegrowanego systemu pomocowego oraz była dostępna dla szerokiej grupy odbiorców.

PREZYDENT MIASTA
Mariola Czechowska

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bełchatowie

mgr Sylwia Witkowska

Opracował:
Zespół ds. profilaktyki, projektów i sprawozdawczości
MOPS Bełchatów przy udziale Wydziału Spraw Społecznych UMB

*Sprawozdanie nie podlega
anonimizacji*
DYREKTOR
Wydziału Spraw Społecznych

mgr Iwona Nowak

WICEPREZYDENT MIASTA

dr Łukasz Politański

Bełchatów
Tylko dobre re:akcje